

GENT
OPINIÓ
CULTURA
MOIANÈS
POLÍTICA
CRÒNICA

La Tosca

MOIÀ Setembre 2020

núm. 795

Moià estrena un nou parc de bombers
Reunió Generalitat - Consell Comarcal per a la millora de la C-59
El festival Stagnum inicia un segell discogràfic

Una festa per recordar

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

CONCURS «La qualitat és en el detall»

El formatge del Moianès

www.montbru.com

Setembre és temps de verema:
on són aquests penjolls de raïm de pedra?

Entre els que identifiqueu correctament on es troba aquest element del poble de Moià farem el sorteig d'un formatge de Montbrú.

Envieu la resposta a latosca@latosca.cat (indicant nom, cognoms i número de telèfon).

La imatge del concurs anterior correspon a l'escut, aparegut en fer reformes a la façana, de la porta de la casa del carrer de Sant Josep, 30. La guanyadora ha estat Helena Sanfeliu.

EDITORIAL

Suspens

Redactem aquest editorial quan força subscriptors no han rebut, encara, la revista en paper que havia d'haver arribat a les cases una setmana abans de la Festa Major de Moià. Estranyats pel retard i personats a l'oficina de «Correos», vam ser informats que no disposaven de prou personal i... que ja veuríem quan ho distribuïren. No, no és admissible la deixadesa i la manca d'eficiència de la Sociedad Estatal de Correos y Telégrafos —sí, encara manté el telègraf en el seu nom, perquè no hi hagi dubtes del seu anacronisme—. L'empresa es nodreix dels «presupuestos generales del Estado» i és presidida, amb un sou brut de 170.000 euros l'any, per Juan Manuel Serrano, que havia estat cap de gabinet del presidente Pedro Sánchez. Des de LA TOSCA demanem disculpes als nostres subscriptors i anunciem alguns canvis en la distribució de la revista, ja que el suspens a «Correos» no és recuperable el mes de setembre.

El suspens plana també en l'inici del curs. La represa escolar serà, socialment, la prova més dura des del confinament. És clar que l'obertura d'escoles, instituts i universitats farà incrementar els contagis, però és difícil d'imaginar un altre curs perdut. És probable que hagi mancat previsió i és comprensible la preocupació dels pares. També s'entén que el col·lectiu docent vulgui treballar amb unes mínimes condicions de seguretat. Tanmateix, algunes alertes dels sindicats a l'educació fan pensar si hi ha determinats col·lectius

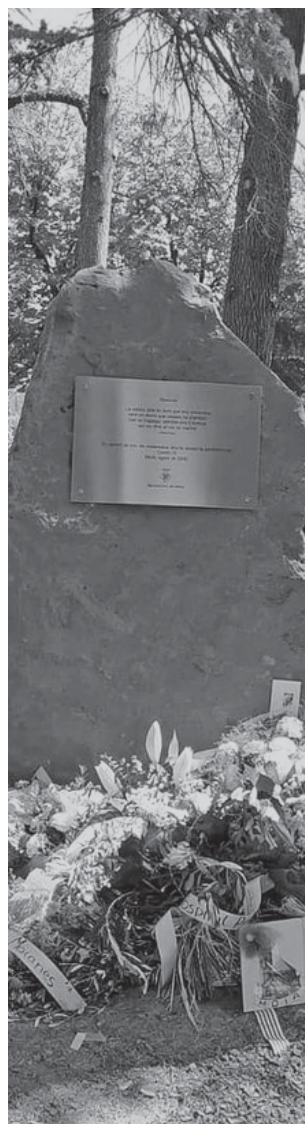
públics que creuen tenir un estatus diferent. O és que el personal sanitari ha pogut treballar en condicions òptimes? I els conductors dels transports públics? No hi ha cap sector prestant serveis en unes condicions de seguretat de total garantia, però bé cal avançar, encara que sigui amb el vent en contra, perquè la sotragada econòmica està impactant també en la salut col·lectiva.

I encara més temes de suspens: seria de desitjar que aquest setembre es faci pública la data de les eleccions a la Generalitat de Catalunya. El president mateix havia declarat que la legislatura estava exhaurida fa temps. Aquesta situació d'interinitat, de precampanya i de pugna entre els partits al Govern no ajuda ni a recuperar la confiança de la ciutadania ni a prendre les decisions necessàries. En contrast, un acte d'ERC a Moià va permetre visualitzar un Dionís Guiteras molt ben posicionat en el partit i que podria ser un bon candidat a alguna conselleria de la pròxima legislatura.

La Festa Major de Moià s'ha tancat amb cancel·lacions d'actes i d'altres que s'han hagut de desenvolupar en circumstàncies excepcionals. Ha estat, però, una festa per recordar. Un record ben merescut per a les víctimes del Covid-19, a qui s'ha dedicat un monòlit al parc municipal i que també han estat presents amb la presidència de la Festa de l'Arbre Fruiter del doctor Lázaro i amb un dels premis al Civisme a l'Hospital-Residència. No tot ha quedat en suspens.

ÍNDEX

Editorial	3
Vida municipal	5
Nou parc de bombers a Moià. <i>J. Riera</i>	5
Dionís Guiteras consolida el lideratge a ERC. <i>J. Font</i>	10
Actes i esdeveniments	11
Titelles del Moianès, ja són quatre edicions! <i>E. Permanyer</i>	11
Una festa major excepcional	12
La Cabra d'Or es condensa per a esquivar ... <i>À. Mur</i>	18
F*cking Mots. <i>Eduard, Col·lectiu E&E</i>	22
Les entitats informen	24
L'Esplai informa	24
Museu de Moià	25
Notícies del Cercle. <i>Cercle Artístic del Moianès</i>	27
Biblioteca Municipal 1 d'Octubre	28
Parlem de virtut i civisme. <i>Hospital-Residència</i>	29
Càritas demana el teu ajut. <i>Càritas Parroquial de Moià</i>	31
Moianès	31
Millora de la C-59 i Pla de reactivació. <i>Consell Comarcal</i>	31
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	34
Setanta anys de la visita ... <i>J. Canamasas</i>	36
Stagnum i l'arxiu parroquial de Santa Maria ... <i>D. Prat</i>	37
Vint-i-cinc anys de Nits de Música ... <i>F. Rochel</i>	39
Lletres	40
Les «minimemòries» de Josep Ruaix. <i>C. Riera</i>	40
Esports	42
Antics futbolistes del C.E. Moià (8): S. Monsech. <i>J. Riera</i>	42
Jan Castillo, pujar i baixar el Pedraforca ... <i>J. Font</i>	44
Miscel·lània	46
Meteoflaix 2020-2021. <i>J.M. Picañol</i>	46
Breus	46
Publicacions	47
Moviment demogràfic	48
Necrològiques	49
Dades meteorològiques	50

Fot. Geganters de Moià

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Riera, Elisa Roca, Josep Ruaix, Elvira Vilardell
 Administració: Eduard Gómez
 Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació — Impressió: Winihard Gràfics, Moià
 DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

VIDA MUNICIPAL

Nou parc de bombers a Moià

Josep Riera

Enric Bosch (fot. J. Riera)

Amb aquest mateix titular publicàvem a LA TOSCA de gener de l'any 2017 la informació de la futura construcció del nou parc de bombers de Moià, les obres del qual havien d'acabar en el transcurs d'aquell mateix any. Diferents entrebancs han provocat que el projecte s'hagi endarrerit gairebé tres anys. Encara que no s'ha inaugurat oficialment, ja és operatiu pràcticament al cent per cent des del propi passat dia 15 de juny. Hem parlat amb el cap del parc de bombers de Moià, Enric Bosch, per conèixer les reformes i altres temes d'interès relacionats amb l'activitat dels bombers.

El motiu principal del deteriorament de l'anterior edifici sembla que era un defecte en els fonaments.

Els fonaments de l'antic parc estaven malmesos, i una de les causes era que a la part posterior no hi havia cap mur de contenció. El terreny s'anava desplaçant i això provocava que l'edifici anés cedint. Per tant, el que s'ha fet inicialment ha si-

gut adequar tot el terra (el mur ja es va fer abans d'aquestes obres) i construir-hi com una sabata amb molt formigó. Un cop fets els fonaments correctament, s'ha alçat l'edifici de planta baixa i primer pis. Malgrat que s'ha reestructurat la totalitat del parc, aquesta obra pública consta com una reforma.

Segons un informe del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya a què ha tingut accés LA TOSCA, el nou edifici és modular, amb un sistema estructural de fusta. La construcció es caracteritza per uns materials lleugers i per una resposta eficient als requeriments tèrmics, estructurals, acústics i de manteniment. Ens pots ampliar aquesta informació de les noves dependències i la finalitat dels diferents espais?

La zona central de l'edifici està destinada a la cotxera, amb capacitat per a dos camions i amb dues portes seccionals tant a la part frontal com a la part posterior, tot i que per darrere només s'hi pot accedir amb vehicles lleugers. La zona del cantó dret és el que anomenem *zona neta* o habitatge. Al pis de dalt hi ha cuina, menjador, dormitoris i bany. A la part de baix hi ha vestuaris de roba de carrer, dutxes, lavabo per a minusvàlids, sala d'emissores i sala de formació. Aquesta mateixa zona també està preparada —amb dependències separades— per a personal femení, per si un dia s'incorporen en el cos. A la zona del cantó esquerre, a la planta baixa, hi ha una sala per a eixugar la roba de treball; és a dir, si nosaltres tornem d'un servei i no ens embrutem amb materials perillosos, podem mullar la roba amb aigua i la posem en aquesta sala, que és com un assecador. Ara bé, quan la nostra roba queda contaminada per productes

químics i tòxics, o passa que no la podem netejar, llavors deixem els equips de protecció individual (EPI's) en unes bosses, i una empresa especialitzada ho recull i ens ho retorna l'endemà. En aquesta zona també hi ha un petit taller, un magatzem per a deixar coses de primera mà que necessitem, com ampolles d'aire, mànegues, bombes, etc. També hi tenim un gimnàs, ben equipat, amb aparells i rocòdrom. A la planta de dalt d'aquest cantó esquerre hi ha tots els armariets per a deixar la roba bruta de treball i un magatzem secundari per a coses menys habituals.

Haver fet un equipament totalment nou a partir de l'enderroc de l'anterior, més modern, més ampli i més funcional, no deixa de ser un avenç important que permetrà de guanyar molt en qualitat...

Sens dubte. El fet és que fa molt temps que funcionem en els mòduls prefabricats. Des de l'inici de les esquerdes feia més de deu anys que hi érem. Primerament van sortir unes esquerdes en els dormitoris i aquests es varen clausurar. Al cap d'uns quants anys també es va haver de clausurar la cuina i el menjador, i així successivament. Pensa que les estan-

ces actuals no tenen res a veure amb els mòduls. En termes generals, estem molt contents perquè és un canvi molt gran. Ara fins i tot tenim cuina de mida industrial.

El cost de l'obra del nou parc ha estat d'1.385.381 euros, i la urbanització del terreny, de 194.956,46 euros. Quina empresa ha dut a terme l'obra? Hi han treballat industrials de la comarca del Moianès?

D'aquest cost que comentes se n'ha fet càrrec el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, i és l'empresa pública Infraestructures.cat qui treu a concurs l'obra pública, al qual es poden presentar totes les empreses que vulguin sempre que responguin als criteris que es demanen. Aleshores, a l'empresa que treu millor puntuació se li adjudica l'obra. Aquesta obra l'ha realitzada Construcciones Caler de Barcelona, i també hi han participat industrials del Moianès subcontractats per aquesta empresa.

El parc de bombers de Moià forma part de la Regió d'Emergències Centre i és considerat estratègic per al seu desplegament. La vostra zona d'influència, quin radi cobreix?

En la normativa de bombers tenim les

Nou parc (fot. J. Riera)

Sala de control i d'emissores. Cuina. Menjador i sala d'estar (fot. Bombers)

Gimnàs (fot. Bombers)

isòcrones, que són les línies d'un mapa que senyalitzen l'àrea d'influència des d'un punt determinat, amb un temps màxim de resposta de vint minuts. Per tant, tenint en compte que els parcs més propers són Manresa, Vic, Mollet i Prats de Lluçanès, el parc de Moià és necessari. Nosaltres cobrim: en direcció a Vic, fins a la Pollosa; en direcció a Manresa, fins a Calders i Monistrol de Calders; en direcció a Barcelona, fins a Sant Feliu de Codines, i en direcció a l'Estany, fins a l'Eix Transversal. Els punts nostres més conflictius potser són Granera i Monistrol de Calders. De fet, no hi ha una franja estricta; tot depèn del tipus de sinistre. Nosaltres hem anat a apagar foc a Tarragona o a l'Empordà, per exemple.

La dotació del parc és de setze efectius repartits en torns de vint-i-quatre hores, amb un mínim de quatre bombers per torn, i també compta amb els Equips de Prevenció Activa Forestals (EPAF) amb dos efectius fixos i set de contractats. Pel que fa als vehicles, disposa de quatre: un camió BRP (bomba rural pesant) que té una reserva de 3.000 litres d'aigua; dos vehicles

lleugers (unitat de personal i càrrega, i grup caní), i un altre, també lleuger, per als EPAF. A més a més, el parc disposa d'un gos ensinistrat per a la recerca de persones perdudes.

Els EPAF tenen la seu aquí al parc, i la seva tasca és bàsicament de manteniment d'hidrants, de zones boscoses, etc. Treballen molt amb desbrossadora i moto serra i ens fan de suport només en focs forestals. També tenen, com dius, el seu propi vehicle condicionat per a la seva feina.

A la Regió Centre hi ha els EPAF-Moià i els EPAF-Solsona. També cal dir que dins el cos de bombers es fan unes proves d'habilitació amb gossos ensinistrats. Aquí a Moià tenim un bomber que és moianès, l'Andreu Morera, que està habilitat amb el seu gos Xot, de raça llaurador, per a fer recerca per rastreig per tot Catalunya. Al gos se li fa olorar una peça de roba de la persona que s'ha perdut i l'animal segueix tot el rastre per on ha passat aquesta persona fins que la troba. Ara, com que cada vegada hi ha més gent que va al bosc, sigui a caminar, a buscar bolets, etc., molts, sobretot gent gran, es desorienten i es perden. Ahir mateix, l'An-

dreu va anar amb el seu gos a fer una recerca a Masquefa.

Sembla que aquest estiu no és gaire problemàtic pel que fa als incendis forestals. Es pot dir que és un dels estius amb menys focs dels darrers anys?

Avui [parlem amb l'Enric el dia 11 d'agost] podem dir que fa trenta-cinc anys que no hi havia hagut uns registres tan baixos. Nosaltres només hem anat a Granera per un incendi molt petit (d'uns quatre-cents metres quadrats). Ha sigut un any excepcional. Jo diria que els mesos de maig i juny són el punt d'inflexió, i aquest any durant aquests mesos va ploure molt.

Evidentment, també hi ha focs provocats intencionadament i per negligència, però aquest any la disponibilitat del medi hi ha ajudat molt. Fixa't només en això: tota aquesta costa d'aquí al davant que es

veu verda, ara que som a l'agost, hi ha anys que a primers de juny ja es veu tot groc, tot eixarreït.

Acabarem dient que els bombers es van implantar a Moià l'any 1964, és a dir, ara fa cinquanta-sis anys. Des de llavors i fins a l'actualitat han tingut quatre parcs en tres ubicacions diferents: el primer, a l'ajuntament vell, a la plaça de Sant Sebastià; el segon, al carrer de l'Esperanto, i els dos darrers a la carretera de Manresa. En Jaume Puigdomènech, que és de Tavertet i que fa vint-i-cinc anys que forma part del cos moianès —naturalment, és el més veterà— ens mostra una placa que l'Ajuntament de Moià va dedicar als bombers amb motiu del cinquantenari de la seva implantació a la vila dins els actes de la Festa de l'Arbre Fruiter de l'any 2014.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Centre de Podologia autoritzat pel Departament de Salut Plaça del Colom, 4 2n-2a // 08180 Moià

- QUIROPÒDIES (durícies, ulls de poll, ungles, ...)
- CONTROL PEU DIABÈTIC
- BERRUGUES PLANTARS
- ORTESIS DE SILICONA
- ESTUDIS BIOMECÀNICS
- PLANTILLES PERSONALITZADES
- REVISIONS INFANTILS

Cristina Homs Fargas N° Colegiada: 1456 93.820.91.55 - 659.660.348

HORES CONVINGUDES

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

Dionís Guiteras consolida el lideratge a ERC

Josep Font

En un ambient polític de posicionament preelectoral, el 20 d'agost ERC va organitzar un acte a Moià amb els càrrecs principals del partit. Amb Dionís Guiteras com a amfitrió, van participar-hi Roger Torrent, president del Parlament, Pere Aragonès, vice-president del Govern, i els alcaldes i alcaldesses de Sant Cugat del Vallès, Tarragona, Figueres i Sitges, a més de càrrecs del Moianès. Es tractava de fer un posicionament públic per a exigir a l'Estat la retirada del decret sobre els romanents de tresoreria dels ajuntaments. La trobada va tenir lloc a l'Auditori de Sant Josep, amb la presència de Televisió de Catalunya i agències d'informació, que van recollir declaracions a la plaça de Sant Sebastià, on es va fer la fotografia oficial. L'Ajuntament de Moià i el seu alcalde, doncs, van ser escollits com a símbols de quina ha de ser la gestió pública municipal.

El posicionament d'ERC és molt crític amb la gestió centralitzada dels superàvits dels ajuntaments, que no disposen de marge de maniobra en aplicació de la

LRSAL i de la Llei d'Estabilitat Pressupostària. L'Estat pretén utilitzar part del superàvit dels ajuntaments per a fer front als efectes econòmics del Covid. Així, Roger Torrent va titllar «d'injusta, irresponsable i regressiva» la petició de «quedar-se els estalvis dels veïns». Injusta, segons va dir, «perquè perjudica els qui han fet bé la feina»; regressiva, perquè «és recentralista, i ni els governs més durs del PP no s'haurien atrevit a fer-ho»; i irresponsable, en deixar «desemparats els consistoris».

El dia 25 d'agost la proposta d'ERC es va defensar al Congrés dels Diputats, on la diputada Carolina Telechea va posar Dionís Guiteras i l'Ajuntament de Moià com a exemple de bona gestió «d'un ajuntament que en el 2011 tenia un deute del 375% que ha aconseguit reduir fins al 75%», va dir. Dionís Guiteras, arran de la intervenció de Telechea al Congrés, va afirmar per Twitter que «@PSOE i @PODEMOS volen incautar els estalvis dels municipis i els seus veïns. Com que no tenen crèdit de cap Estat volen que nosaltres els fem de banc; increïble la cara dura!»

Dionís Guiteras, Pere Aragonès, Roger Torrent i l'alcalde de Sant Cugat del Vallès, Mireia Inglà, al carrer de Sant Sebastià (fot. ACN)

ACTES I ESDEVENIMENTS

Titelles del Moianès, ja són quatre edicions!

Elvira Permanyer i Sert

A les sis de la tarda del dia 27 d'agost, a l'esplanada de baix del parc municipal, sota la fresca dels arbres, tingué lloc la presentació del 4t Festival de Titelles del Moianès. Va donar la benvinguda en nom de l'Ajuntament de Moià la regidora Laia Bonells, seguida d'unes paraules de presentació de l'acte per Maria Balaguer, consellera de Joventut, Esports i Teixit Associatiu del Consell Comarcal del Moianès.

El director de l'esdeveniment i ànima de l'Espai Animacions, Carles Cañellas, va fer la presentació d'aquesta edició del Festival de Titelles del Moianès. Va explicar que, davant les dificultats organitzatives degudes a la crisi sanitària del Covid-19, van optar per canviar de dates abans que deixar de celebrar el festival. Així, de les dates inicials del 19 de juny al 19 de juliol, van passar-lo a les del 27 d'agost al 7 de setembre, i si abans es feien els espectacle repartits en diversos caps de setmana, enguany s'han concentrat en deu dies. Va reivindicar l'espectacle de titelles com a art escènic transversal dedicat a tota mena de públic, no sols al públic infantil. Va citar Joan Miró, La Fura del Baus i Marcel·lí Antúnez com a exemples d'artistes que van utilitzar i utilitzen titelles en els seus espectacles.

Per a aquesta edició s'han programat setze espectacles de companyies del territori o molt properes, ja que les condicions de desplaçament impedièren que poguessin venir gent de fora. Hi ha diverses tècniques titellaires (de fil, de guant, d'objectes, mixtes, de tija, de sobretaula) repartides en cinc pobles del Moianès: Calders, Monistrol de Calders, Sant Quirze Safaja, que ja havien participat en anteriors edicions, a les quals s'han afegit enguany Castellterçol i Moià, amb l'expectativa que en pròximes edicions s'hi sumin més pobles. Carles Cañellas va reivindicar el festival com un acte de comarca amb l'objectiu de poder ser un referent del Moianès. El pressupost d'aquest any és de 25.000 euros, amb entrades inverses.

Va concloure l'acte Lluís Cerarols, director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat a la Catalunya Central.

Tot seguit i ja a l'esplanada, amb l'aforament limitat, amb

distàncies marcades per la distribució de les cadires, amb mascaretes i gel hidroalcohòlic, el titellaire valencià Edu Borja va presentar el primer l'espectacle de la quarta edició: «Història de Titella», que explica l'origen i l'evolució dels titelles a través de diverses tècniques de països d'arreu del món.

«Història de Titella», d'Edu Borja

Una festa major excepcional

Jaume Clarà, Elvira Permanyer, Roser Portet, Elisa Roca

La Festa Major 2020 ha estat excepcional, però no en el sentit de la segona acceptió que dona el diccionari de l'IEC —«que és superior al terme mitjà»—, sinó al del significat que consta en primer lloc: «Que fa excepció, que no és comú.» Així, la nostra festa gran ha vist com molts actes eren cancel·lats —les cercaviles, els balls, els djs al parc, les sardanes, els actes matinals de l'homenatge a la vellesa, la piscina a la fresca suspesa al darrer moment...—, mentre que d'altres s'havien d'adaptar a les noves circumstàncies.

Tots els actes es van haver d'adaptar a les mesures dictades per les autoritats sanitàries. Ara bé, l'aplicació dels protocols va ser diferent segons els actes i, sobretot, segons qui els organitzava. Així, per exemple, en el concert de l'AIMS de Solsona, organitzat per Joventuts Musicals, a més de l'imprescindible gel hidroalcohòlic, el manteniment de les distàncies entre el públic i l'ús obligatori de la mascareta, al públic assistent se li demanava el nom i el número de telèfon per si calgués contactar-hi davant possibles contagis. Per la

seva part, les activitats a càrrec dels Geganters de Moià (les havaneres i el conte «Acolorim Moià!») es caracteritzaren per una organització impecable, amb tots els membres del nombrós grup amatents a organitzar la gent en grups familiars per mantenir les distàncies i vetllant perquè l'entrada i la sortida es produïssin de manera ordenada. Aquestes mateixes recomanacions també van ser aplicades, però de manera més laxa, en els actes organitzats per l'ajuntament, amb molt menys personal que en tingués cura. En algun acte nocturn al parc s'hagué de cridar l'atenció a una part del públic perquè es posés la mascareta.

Si en tots els actes organitzats, amb aforament limitat, es va mantenir la distància prescrita, això va resultar més difícil en la Fira del Vi i el Formatge, ja que els carrers estrets del nucli antic de la vila no es van mostrar com un lloc adient per a fer-hi mercat en aquestes circumstàncies. Com també va sobtar que no hi hagués (o semblà que no n'hi havia) controls d'aforament en les exposicions que es podien

Joan Gaja i l'alcalde, Dionís Guiteras, en el llançament de coets (fot. Ajuntament de Moià)

visitar al Casal (pintura ràpida) i, en especial, a costat de Cal Bou (fotografies de la caminada).

I, com ja és tradició per aquestes dates, malauradament els actes d'incivisme tampoc no hi podien faltar. A més dels casos de botellots, amb les deixalles que la brigada municipal ha de recollir l'endemà, enguany el matí de la festa major es va caracteritzar pel tancament de la piscina municipal durant unes hores. La raó, segons el comunicat de l'ajuntament: «a causa de fets incívics ocorreguts aquesta nit, defecacions i tanques a dins de l'aigua».

Havaneres

Unes dues-centes cinquanta persones van ocupar l'esplanada de baix del parc de Moià per escoltar les havaneres del grup Cavall Bernat la nit del dissabte 8 d'agost en la tradicional vetllada organitzada pels Geganters de Moià. Malgrat que enguany eren gratuïtes, ja que l'ajuntament s'havia fet càrrec del cost del grup, probablement la por del coronavirus entre determinats sectors, l'engavanyament d'haver de romandre durant tot l'espectacle amb la mascareta posada i, potser encara més decisivament, el fet que jugués el Barça, van impedir que s'omplissin les

400 places de l'aforament. I això que la nit, calorosa, es prestava a seure al mig del parc, i que el grup, Cavall Bernat, creat fa cinquanta-cinc anys pel mestre Ortega Monasterio, va oferir una bona mostra del seu repertori. El punt més destacable va ser la interpretació de «Lola, la tabernera» acompanyada pel ball dels gegants moianesos conduïts per Leandre Ubasart i Aleix Roca.

Caminada alternativa

La Caminada Popular, organitzada com cada any pel GEMI, acostuma a ser una de les activitats amb més participació durant aquests dies. Com ha passat en altres actes, per evitar d'anul·lar-la a causa de la pandèmia se les van enginyar per a poder celebrar una Caminada Alternativa. La data escollida va ser el dia 9 d'agost: van marcar un recorregut ben atractiu, perquè tothom se'l despengés al mòbil i poder-lo seguir de forma autònoma, un recorregut que va ser més curt del que és habitual — no arribava a 12 km— i amb un desnivell de 314 m. Els 330 participants que els consta a l'organització que la van realitzar pogueren triar l'hora de sortida des de les set del matí fins a les set de la tarda, això sí, sota la responsabilitat de cadascú per

Els gegants també foren protagonistes de les havaneres (fot. Geganters de Moià)

a qualsevol incidència que hi pogués haver. L'únic que no es va organitzar va ser l'avitallament —fora d'oferir una mica de síndria en un punt del recorregut—.

Teatre infantil i Mag Lari

El dia 9, L'actuació del grup teatral anomenat Cia Pam i Pipa Titelles, que portava l'obra per a públic infantil «El gegant del Pi», es va veure obligada a suspendre's a causa de la pluja quan l'acte ja havia començat. Aproximadament unes cent setanta-cinc persones s'havien reunit al pati de l'escola Josep Orriols i Roca per a l'espectacle.

A la nit, l'actuació del Mag Lari va començar amb retard perquè la tamborinada que havia caigut a la tarda havia alentit els preparatius de l'actuació (l'artista es va excusar en començar). Amb un aforament de 400 persones a l'esplanada de baix del parc, totes les cadires eren posades de dues en dues i marcant les distàncies reglamentàries. No s'havien venut totes les entrades anticipades, però sí que es van acabar poca estona abans de començar l'actuació. L'il·lusionista, com ja ens hi té acostumats, va fer els seus números interactuant i convidant a l'escenari alguns espectadors, sempre amb sorne-

gueria còmica. Enguany l'espotaneïtat de les respostes del públic anava al ralenti; segurament hi tingueren molt a veure les dificultats d'organització i, sobretot, el fet d'haver de dur mascaretes.

Acolorim Moià!

Davant les dificultats es demostra quan una entitat o un col·lectiu passen o no per un bon moment. I els Geganters de Moià novament van ensenyar a tot el poble que viuen un moment dolç, amb molta gent formant-ne part i col·laborant en les seves activitats. Així, com que la vigília de la festa major no van poder fer la tradicional cercavila pels carrers de la vila, van muntar, al pati de l'Escola Josep Orriols, un espectacle diferent. Amb el títol «Acolorim Moià! (un conte gegant)» van presentar una obra teatralitzada, protagonitzada pel capgròs cuiner, acompanyat per la resta de capgrossos (la bruixa, el català, en Gepetto, en Groucho Marx, el negre i la vella) i pel Pollo, a la recerca del millor color de tots. Els diàlegs entre els protagonistes s'anaren intercalant amb danses dels mateixos nans i de les dues parelles de gegants, al so dels grallers i, també, de música enregistrada. La participació del públic consistia a formar els

L'únic avitallament, de síndria, de la caminada alternativa (fot. Xavier Rius)

colors de l'arc de sant Martí amb cartolines prèviament deixades a cada seient. La història, adreçada als més petits, va tenir una durada de setanta-cinc minuts i va representar una posada en valor de les figures dels capgrossos, que sovint queden en un segon pla. A més, durant l'acte es va presentar una nova incorporació: el capgròs mamut, batejat amb el nom de Gralla. Òbviament, no van trobar cap color que fos millor, sinó que cada un necessita dels altres per a formar la realitat en què vivim.

El Motivador

Malgrat que en Fel Faixedas és un personatge altament reconegut pel públic català —tant per haver estat membre del grup Teatre de Guerrilla juntament amb en Quim Masferrer i en Carles Xoriguera com per les seves obres en solitari i la seva participació en diverses seccions de la ràdio catalana com ara el programa «Islàndia» presentat per l'Albert Om a RAC1—, la veritat és que les 120 persones que van anar a veure la seva interpretació de *El Motivador* (el mateix dia 14) van semblar poques en un espai condicionat per a 400 persones i amb l'entrada gratuïta. No obstant això, com a bon professional de

l'espectacle que és, va satisfer les expectatives del públic assistent.

Ofici de festa major, vermut, concert

La pandèmia del Covid-19 produí que enguany l'ofici de la Mare de Déu d'Agost (enguany el dissabte dia 15), no es cloqués amb l'habitual visita al cambril per venerar la imatge de l'Assumpta. Abans d'acabar la cerimònia, el rector, Mn. Fulgence Hitayezu, informà que, a partir del pròxim curs, el jove moianès Francesc Aliberch Padrisa, que des de fa temps exerceix d'escolà a la parròquia, començaria els seus estudis al Seminari Major de Barcelona.

Donades les circumstàncies actuals es va desestimar de fer el vermut habitual de festa major a la plaça de davant l'església. Es va optar per fer-lo a l'esplanada de l'estanyol del parc i organitzant-lo en dos torns d'assistència: el primer de 12 a 13.30 i l'altre de 13.30 a 15 hores. Amb la condició de posar-se gel desinfectant a l'entrada, hom podia accedir a qualsevol de les taules que hi havia disposades per a degustar el vermut i alhora gaudir de la música oferta per la Banda del carrer Montseny.

Els geganters amb els protagonistes del conte «Acolorim Moià!» (fot. Geganters de Moià)

A la tarda l'Orquestra Rosaleda, molt agraïda de poder actuar a Moià (repetí un parell de vegades la consigna «la cultura és segura»), presentà el seu programa musical, des del cabaret americà fins a les imprescindibles cançons catalanes que clogueren l'acte.

Pregó

El pregó de festa major va tenir lloc el mateix dia 15 al pati de l'Escola J. Orriols i Roca i va estar dividit en dues parts, totes dues en format de projecció. En la primera, persones del poble, vinculades sobretot a l'àmbit sanitari, van explicar com havien viscut la pandèmia des dels seus llocs de treball i, seguidament, van mostrar una cara més divertida i amable d'aquesta difícil situació en forma d'anècdotes viscudes per ells mateixos. La segona part va ser un vídeo musical, dirigit per en Quim Vila. Amb una música enganxosa i una lletra ben trobada relacionada amb el virus i tot el que comporta, va fer passar una bona estona al gran nombre d'assistents que es van concentrar al pati de l'escola. Entre projecció i projecció un breu parlament de l'alcalde i un d'encara més curt d'en Quim Vila van desitjar a tothom una bona festa major.

Jocs infantils i torneig de «paintball»

El diumenge dia 16 al matí, la canalla va poder jugar amb els jocs de fusta que va portar l'empresa Festa i Fusta; jocs per a fer pensar, sostenibles i enginyosos. A l'entrada de dalt del parc no hi faltava el recordatori de les mesures higièniques i de seguretat que calia mantenir.

A la tarda un torneig de *paintball* va reunir cinquanta-vuit joves, tot ells majors de catorze anys i que prèviament s'havien inscrit, dividits en deu equips; una experiència innovadora organitzada per l'Espai Jove «La Pólvora» i l'Ajuntament de Moià, que va fer passar una estona d'allò més maca al jovent participant.

Concert de Joventuts Musicals

Sense Festival Internacional Francesc Viñas, l'únic concert organitzat aquest estiu per Joventuts Musicals ha estat la visita de l'AIMS de Solsona, en el que ja és una tradició esperada de cada temporada estiuenca. El diumenge 16 d'agost, un centenar de persones escoltaren dues peces de Mozart i una de Bach, interpretades per quintet i per orquestra de cambra les primeres, i per solista de violoncel la de Bach.

Enguany el vermut de festa major es va fer, asseguts, al parc (fot. Ajuntament de Moià)

Recordança obligada

Durant els dies de festa major calia fer recordança dels moianesos i moianeses que durant aquests mesos d'emergència sanitària a causa de la pandèmia del Covid-19 han traspasat i no van poder ser acomiadats com calia per les famílies i amics.

El dia 13 d'agost a la tarda, a la parròquia hi hagué una missa en record del P. Mateu Trenchs i Verdaguer, escolapi (1942-2020). En una església plena, amb les mesures de seguretat pertinents, es va concelebrar l'eucaristia per part de disset escolapis i altres preveres de l'arxiprestat del Moianès, sota la presidència del pare provincial de l'Escola Pia, Eduard Pini, acompanyat pel rector de Moià, Fulgence Hitayezu. En els parlaments es va fer una descripció del tarannà del Mateu, destacant-ne la senzillesa i la fermesa al servei dels més desvalguts i fràgils, ja que el seu lema era: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè ell m'ha ungit, m'ha enviat per a anunciar el missatge joios als desvalguts i per a predicar als captius la llibertat» (Lc 4,18). Es recordà la seva actuació a l'Hospital-Residència, a la Llar dels Avets, a les tertúlies de francès de la biblioteca, la seva activitat al da-

vant de la parròquia durant molts mesos, etc., sempre al servei de la gent. També es pregà per altres escolapis morts recentment, com el P. Manel Bagunyà, que havia pertangut a la comunicat moianesa. Van acompanyar la missa els cants dels cantaires de Moià i de l'Estany que el pare Mateu havia dirigit, així com l'orgue electrònic de Júlia Palau. Durant la comunió es pogué escoltar un cant a la Mare de Déu en llengua diola, del Senegal, on Mateu Trenchs havia estant molts anys. Es tancà l'acte religiós amb el cant de la sardana *Primavera a Moià*, composta pel mateix pare Mateu.

El dia 17 al matí al parc municipal tingué lloc un acte de record de tots els difunts de Moià durant la pandèmia, organitzat per l'ajuntament de la vila amb la presència del consistori i de l'alcalde, Dionís Guiteras, que dirigí unes paraules als presents. Es va descobrir una placa en un monòlit entre l'estanyol i la glorieta vermella amb unes paraules de la poetessa Glòria Pons: «La vostra vida és llum que ens encamina / vers un demà que encara ha d'arribar; / qui no s'apaga sempre ens il·lumina: / qui viu a dins del cor no morirà!» Un centenar de vilatans assistiren a l'acte, en què també hi havia familiars

Acte d'homenatge a les víctimes del Covid-19 (fot. Josep A. Alcantarilla)

i amics dels difunts. Entitats i institucions moianeses van fer una ofrena floral que va tancar l'ofrena del personal sanitari i assistencial de l'Hospital-Residència, els quals reberen un fort aplaudiment en reconeixement a la tasca ingent que han tingut i tenen. Mentre es feia l'ofrena floral s'escoltava *El cant dels ocells*, interpretat per la cel·lista Sara Vallejo.

115a Festa de l'Arbre Fruiter i Homenatge a la Vellesa

Festa de l'Arbre Fruiter envoltada de mascaretes, de distàncies i amb un reconeixement explícit al personal sanitari i assistencial de Moià personificat en el Dr. Xavier Lázaro Navarro, cap de l'Equip d'Atenció Primària de Moià-Castellterçol, com a president d'honor d'aquest any. Va obrir l'acte l'alcalde, Dionís Guiteras, que va pronunciar unes paraules i va donar la benvinguda al president d'enguany. El Dr. Lázaro, en el seu parlament, explicà que la seva vocació era ser metge de família en un entorn rural i que al Moianès havia trobat el seu lloc. Davant el repte de la pandèmia, l'equip que dirigeix ha fet i fa un esforç titànic per oferir el millor servei d'atenció a la ciutadania; expressions que van

rebre un fort aplaudiment per part dels assistents a l'acte.

La parella de persones grans homenatjada en nom de tots els avis de Moià va ser la formada per Pere Trullà i Irene Roqueta, de cal Carter, parella vinculada de sempre a les activitats culturals de Moià des de la seva joventut, sempre a punt per a posar fil a l'agulla en tota iniciativa que se'ls plantegés.

El premi al Civisme, antic premi a la Virtut, es dividí aquest any en dos beneficiaris: un, l'Hospital-Residència Vila de Moià, que va recollir el president del seu patronat, Isidre José, el qual va explicar la tasca duta a terme durant aquests mesos de crisi sanitària, reconeixent la feina dels treballadors de la residència, des dels sanitaris als assistencials, zeladores, personal de neteja, cuina, bugaderia, etc., remarcant que sense un treball en equip i ben coordinat amb la complicitat dels familiars dels residents no hagués estat possible superar la situació. El segon premi es donà a Ràdio Moià per la tasca de comunicació feta durant aquests mesos; el va recollir el director de l'emissora, Ramon Martínez, que va destacar que s'havien hagut de reinventar amb el confinament, reutilitzar i reubicar equips,

El Dr. Lázaro, amb l'alcalde i el matrimoni Trullà-Roqueta, en la Festa de l'Arbre Fruiter

destacant la tasca de voluntariat de tot l'equip que fa la ràdio, tot per poder facilitar la comunicació i que aquesta arribés als moianesos que no podien sortir de casa; un exemple és la retransmissió en directe que s'ha fet de diversos actes i espectacles de la festa major.

També es va fer el lliurament de premis del concurs de dibuix Miquel Lerín / Maria Vilardell per a infants i joves de fins a catorze anys, organitzat pel Cercle Artístic del Moianès, i es donaren a conèixer els treballs de recerca premiats dels alumnes de l'Institut Moianès.

Per tancar l'acte es va cantar l'*Himne de l'Arbre Fruiter*, amb lletra de Joan Maragall i música d'Enric Morera. La versió que es pogué sentir tenia la veu de Francisco Sentias, traspasat durant la pandèmia, que durant molts anys va interpretar el solo amb la seva veu poderosa i sentida.

A continuació la Cobla Sabadell va oferir un concert de sardanes molt conegudes i airoses. Obrí, però, amb el *Ball dels Veguers de Moià*, ja que no es podien fer els balls tradicional moianesos i aquesta era una manera de recordar-ho. Seguiren les sardanes *Baixant de la font del Gat*, d'Enric Morera, *A Montserrat*, de

Pérez Moya, entre altres, i es va tancar el breu concert amb el *Cant de la senyera*, de Lluís Millet, amb els presents dempeus.

Música clàssica i electrònica

Organitzat per l'Ajuntament de Moià i Vanderpla, el dia 17 a la nit es presentà al parc de Moià la feina conjunta de la violinista Núria Garcia i l'Orquestra de Cambra del Moianès, dirigida per Daniel Vallejo; una simbiosi de música clàssica i electrònica a partir de peces musicals de la mateixa N. Garcia arranades per a l'ocasió per Vallejo. La música anava acompanyada per elements visuals creats per V.P.M. Com a cloenda actuà el grup de música experimental Balago.

El «killer»

Enguany durant els dies de festa major es va dur a terme el joc de l'assassí o *killer*. Amb la participació de quaranta jugadors, el concursant anomenat Ger Sue va rebre el premi per ser l'assassí més letal (amb nou morts) i Clàudia Quirante rebé el premi a l'assassina que havia resistit fins al final amb més víctimes a l'esquena, segons informà l'Ajuntament de Moià a través de les seves xarxes socials.

Núria Garcia amb l'Orquestra de Cambra del Moianès (fot. Ajuntament de Moià)

La Cabra d'Or es condensa per a esquivar el Covid-19

Àlex Mur Creus

La Cabra d'Or amb la Banda Àuria al fons (fot. Xavier Rius)

La Cabra d'Or, festa vinculada a la llegenda medieval moianesa del mateix nom, ha esdevingut el vibrant tret de sortida de la festa major de la vila des de la seva creació, l'any 2010. Enguany, però, i com la resta d'actes i celebracions, s'ha vist condicionada per la vigència de la pandèmia global de Covid-19 que està patint la humanitat.

L'adaptació de la festa a les circumstàncies va requerir que els actes es condensessin en un sol dia; encara més, en una sola tarda a l'esplanada del parc municipal. Així, doncs, les parts més festives o multitudinàries de la festa, com són la pujada al castell de Clarà, els concerts de nit, les cercaviles amb la cabra o els balls de nit a la plaça Major, no es van poder celebrar.

No obstant això, un any més, el daurat de la Cabra d'Or va lluir davant el nom-

brós públic que va omplir fins als topalls l'aforament establert a l'esplanada del parc. Així, durant la celebració es van respectar les mesures de distanciament físic, d'higiene de mans i de portar la mascareta, gràcies a l'organització i acomodament per part de la comissió de la festa, que també es va encarregar de la decoració de l'espai amb els ja icònics escuts i cintes de tela.

La representació teatral de la llegenda, que va vertebrar l'espectacle, durà aproximadament una hora i mitja i va incloure la pràctica totalitat de les escenes del guió original, des de la petició de mà fins que els nuvis pogueren casar-se, passant per la troballa de la cabra i el seu lliurament al senyor de Planella. Enguany els protagonistes de la llegenda, en Bernat i la Dolça, van encarnar-los amb passió en Pau Arissa i la Júlia Palau. Així mateix, en

David Guerra va representar magistralment el paper de senyor de Planella. Van actuar juntament amb la resta de l'equip de teatre que, un any més i davant de múltiples incerteses degudes a les circumstàncies, han fet pinya per mantenir viva aquesta festa en la seva onzena edició. En aquest sentit, cal esmentar que el teatre va ser dirigit enguany per Imma Pladevall, que anava de bracet amb Pau Arissa a l'hora de fer el muntatge de la representació teatral.

La icona de la festa, la Cabra d'Or, malgrat que enguany no pogué baixar del turó de Sant Andreu ni pogué lluir-se en cercavila pel centre de la vila, va aparèixer en el marc de les representacions teatrals i dels balls efectuats al parc municipal. Un any més, va ser duta sobre les espatlles per dos equips del grup de portadors, un de sis nois i un altre de sis noies, respectivament. Així mateix, va ballar al so de la meritòria Banda Àuria, que dirigí, un any més, Estrella Vallejo.

En acabar la representació teatral de la llegenda, es va oferir una petita roda de balls, que va incloure, en el marc del ball de la Cabra, un homenatge al malauradament traspasat pel gener d'enguany Fortià Casas Benito, «Gori», que va ser un dels artífexs de l'inici i de la continuació de la festa de la Cabra d'Or fins als nostres dies.

En Bernat i la Dolça (fot. Xavier Rius)

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

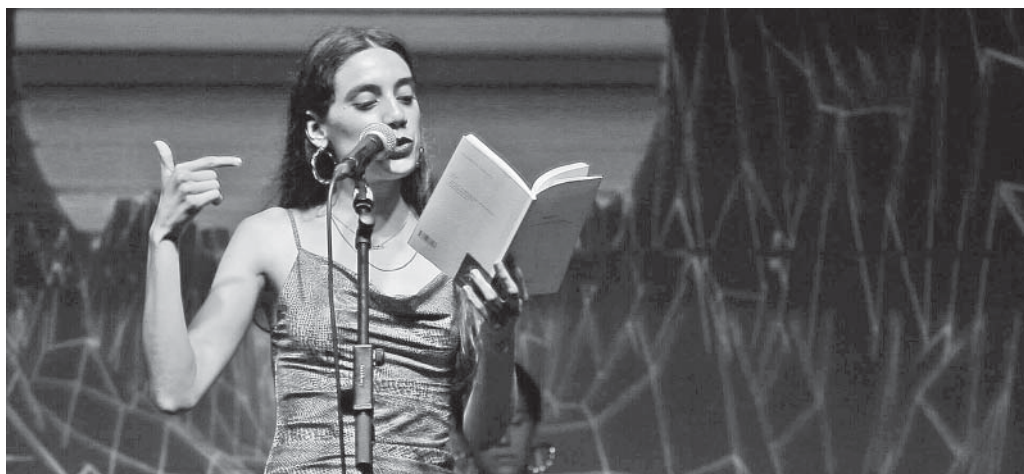
F*cking Mots

Eduard, Col·lectiu E&E

La idea del festival «F*ckint Mots» va sorgir arran de l'entrevista que van fer a la poeta Juana Dolores Romero en el digital cultural *Núvol*, la qual va aixecar una certa polseguera; entre moltes altres coses, venia a dir que la cultura catalana, sigui el que sigui això, sovint està reclosa en una bombolleta autoreferencial i endogàmica que no connecta amb una part substancial de la població, la dels immigrants o la dels obrers i les senyores de la neteja del Baix Llobregat, lloc d'origen de la mateixa Juana. A l'Eudald i a mi ens va interessar molt aquest punt de vista, potser perquè ella es reivindica com a escriptora en català des d'una certa perifèria (sent dona, jove i d'entorn castellanoparlant) i nosaltres també ens identifiquem amb una certa perifèria, ja sigui perquè ens agraden les propostes menys ortodoxes, ja sigui perquè ens ho mirem des de Moià, allunyats del *mainstream* cultural que passa, sobretot, per Barcelona. De fet, un dels exemples que posava la poeta respecte a aquesta situació de compartiments estancs era com la cultura catalana té

un interès zero pel *trap*, ja sigui perquè s'expressa majoritàriament en castellà (tot i notables excepcions que també són menystingudes), ja sigui per la seva manca de correcció política. És com un joc d'alienacions, un ells-i-nosaltres que ens va portar a la idea de fer una barreja destinada a fer moure les coses: la fusió de poesia catalana i música *trap*.

Amb aquesta premissa vam posarnos a treballar. L'Eudald ja té una àmplia trajectòria en l'organització d'esdeveniments amb Ex Abrupto, però a mi la cosa em quedava més lluny; i el millor és que cap dels dos no tenim ni fava de poesia i, en el meu cas, ni fava de música *trap*. De totes maneres les coses van anar molt rodades. Amb un parell de reunions i molts *whatsapps*, es va perfilar el cartell que forçosament havia d'incloure tant gent del món de la poesia com músics de *trap*. En aquest aspecte vam apostar clarament per cercar poetes joves, preferiblement dones. No es tractava de fer una astra-canada o una paròdia, sinó que realment volíem que d'aquest experiment sonor en

Intervenció de Juana Dolores (fot. F*cking Mots)

CLÍNICA DENTAL PUJOL

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

sortís quelcom potent i diferent mitjançant una sèrie d'exercicis de descontextualització que tenien com a eix d'unió l'ús de la paraula, els *F*cking mots* que donen nom al festival. Per això va comptar amb la presència de la mateixa Juana, el David Caño, l'Anna Gas i el Guim Valls en representació del sector poètic. Aquestes autores havien de recitar poesia amb unes bases de *trap* preparades per la Nerea Campo. Amb el mateix esperit vam proposar al grup de *trap* del moianès Click02 que fes un tema *trap* amb un poema de Carner i, com a darrera peça, un recital en clau poètica d'una peça de *reggaeton* a càrrec de la Núria, de la Rateta-que-ja-no-escombra-l'escaleta. Una mica a darrera hora vam incorporar-hi VNX per tal de fer un petit concert de *trap* al final conjuntament amb els de Click02. I tot plegat amanit amb la «performance dèrmica» de Fucktupose, que va tatuar en directe un dels músics.

Vam presentar aquesta marcianada a l'ajuntament i van accedir a fer-ho. Val a dir que el pressupost era irrisori, però no deixava de ser una aposta arriscada: ni el *trap* ni la poesia mouen multituds a Moià, però el fet és que no sols hi van accedir sinó que l'esdeveniment va acabar sent un dels actes principals de l'atípica festa major d'enguany. I la veritat és que el resultat ens va sorprendre fins i tot a nosaltres. La fusió de les bases de *trap* amb la poesia potent, potentíssima, de

les joves poetes que hi van intervenir, va donar un resultat espectacular, quelcom que apunta cap a alguna cosa nova i molt interessant. A més, una mica a darrera hora, vam improvisar una escenografia a base de butaques, caixes i cadires velles per tal que els artistes poguessin seure mentre esperaven la seva intervenció, i la cosa va resultar encertada: aquell racó va convertir-se gairebé en una festa sobre l'escenari. A més, cal remarcar les bases de la Nerea Campo, que van ser una peça clau per a acompanyar amb els seus *beats* la prosòdia de les poetes. Si algú s'ho va perdre pot visualitzar algunes de les intervencions en el blog *fckingmots.wordpress.com* (vídeos de Meli Fernández).

No voldria acabar sense fer una defensa d'iniciatives com aquesta. Entenem que la cultura té un potencial enorme a la nostra comarca i que s'hauria de fer més per tal que emergís un ecosistema d'iniciatives culturals. Tenim molts artistes, gent que fa coses superinteressants a qui sovint es fa poc o gens de cas, una manca enorme d'equipaments i poca imaginació des de les institucions. Tant l'Eudald com jo, modestament, movem coses amb un cert ànim d'activisme cultural, perquè creiem que des de la relativa perifèria nostra també es poden fer coses interessants i que la cultura pot i deu ser un vehicle de cohesió social i una oportunitat per a Moià i el Moianès, però caldria la implicació de més gent i entitats en aquesta tasca.

ACTES I ESDEVENIMENTS

L'Esplai informa

La Junta de l'Esplai

La Junta de l'Esplai de la Gent Gran de Moià ha rebut una carta del Departament de Gent Gran de la Fundació la Caixa, Sra. Cristina Segura i Talavera, que hem fet arribar al consell de redacció de LA TOSCA perquè pugui ser publicada i arribi a tothom, ja que l'Esplai no elabora el *Butlletí* mensual per estar tancada tota activitat.

Benvolgudes i benvolguts,

Tot esperant que tant vosaltres com els vostres familiars i amics continueu bé, em poso novament en contacte amb vosaltres en aquest moment de represa i incertitud que vivim.

Volem compartir amb vosaltres l'evidència que encara ens queda un llarg camí per recórrer, segons l'evolució de les notícies d'aquests dies. Tot plegat fa molt complicat pensar i preparar escenaris de futur. De tota manera, a la Fundació «la Caixa» hem començat a treballar per preparar els centres en previsió de poder reobrir-los durant el mes de setembre, per encarar un curs adaptat a

la nova realitat. Fer possible aquesta tornada amb seguretat, a l'empara de la normativa vigent i seguint totes les mesures que les autoritats sanitàries han dispostat, ens obliga a treballar des de diferents àmbits.

1. Pel que fa als centres i als seus diferents espais, els hem d'analitzar un per un tenint-ne en compte la singularitat i diversos elements, com la capacitat màxima de cada sala, la ventilació i els fluxos de persones pels espais comuns. Mantenir distàncies de seguretat és imprescindible i això potser condicionarà la manca d'ús d'algun espai o l'obertura d'algun centre en un futur pròxim. En aquests moments ho estem analitzant, centre per centre; quan en tinguin l'avaluació, la compartirem amb vosaltres.

2. Algunes activitats que es feien als centres i que poden comportar risc sanitari, de moment no es podran dur a terme: balls, viatges, jocs de taula, celebracions, concerts, xerrades... i tot allò que comporti la participació de moltes persones.

Fot. Espai Caixa

3. *El servei de cafeteria queda anul·lat temporalment.*

4. *Incrementarem les hores de neteja de cada centre.*

5. *Considerem que caldrà ajustar horaris, establir les mateixes hores d'obertura per a tots els centres de dilluns a divendres i tancar-los els caps de setmana.*

6. *Només es podrà fer una activitat de matí i una de tarda en els espais considerats segurs i adients després d'analitzar cada centre. Això ens permetrà de garantir les mesures higièniques dels espais després de cada activitat.*

7. *L'accés al centre es farà amb unes condicions segures per a les persones: l'ús de la mascareta serà obligatori, instal·larem dispensadors de gel hidroalcohòlic als punts d'accés i és possible que tothom hagi d'aportar un document*

de declaració responsable de salut per a accedir-hi.

Aquests són només alguns dels aspectes en què estem treballant a fi de poder facilitar una tornada segura als centres, garantint en tot moment el compliment de les mesures dictades per les autoritats sanitàries i des de la incertesa dels canvis constants que patim en el desenvolupament d'aquesta pandèmia.

La Fundació la Caixa veu complicada la reobertura; des de la Junta de l'Esplai de Moià, també. Tots som grans i un cas positiu de Covid-19 a l'Esplai seria una tragèdia. Per tant, estarem pendents de l'evolució dels rebrots i de les mesures que ens demani la fundació per a poder reobrir. Tenim clar que no obrirem pas de qualsevol manera.

Museu de Moià

Universitat d'Estiu del Moianès

Dins la 6a edició de la Universitat d'Estiu del Moianès - Universitat d'Estiu Ramon Llull, celebrada durant la setmana del 6 al 10 de juliol, el Parc Prehistòric de les Coves del Toll va ser protagonista d'un dels dos cursos realitzats, el de *Descoberta de la vegetació, fauna i geologia del Moianès*. La directora del Museu de Moià - Coves del Toll, Marta Fàbrega, va impartir les sessions de geologia, i per als àmbits de fauna i vegetació el curs va comptar amb les especialistes Montse i Pilar Clapers, de Gaia - Serveis Ambientals.

85è aniversari del Museu de Moià

Estem d'aniversari! Aquest estiu el Museu de Moià compleix vuitanta-cinc anys! Vuitanta-cinc anys en què hi ha hagut de tot: temps de guerra, de pau, d'incertesa... en els quals, independentment de les dificultats, s'ha defensat, custodiat,

estimat, estudiat i difós... el patrimoni no solament de la vila, que no és poc, sinó de la comarca i en alguns casos també de fora.

L'aventura va començar l'any 1934 amb les gestions per a la creació d'un museu a Can Casanova encapçalades per Jacint Vilardell i Mn. Pere Bertran, però no va ser fins l'any següent, 1935, quan el Museu de Moià organitza el seu primer acte com a tal, una exposició d'artistes moianesos. El novembre de 1936, tot i l'esclat de la guerra, el museu s'obre al públic i Joan Estevanell i Josep Matarrodona són comissionats per l'Ajuntament de Moià per a recopilar tots els objectes que puguin i que creguin que seran útils per a la formació de la col·lecció del museu. L'edifici romandrà obert durant tota la guerra i el material escultòric, pictòric, d'arxiu..., en alguns casos de propietat privada, se salvarà gràcies als comissa-

ris i també a molts vilatans que, davant el conflicte bèl·lic, porten a Can Casanova objectes que volen que se salvin de les flames. Moltes d'aquestes peces de valor patrimonial seran documentades per Estevanell, que confirmarà el seu càrrec de conservador l'any 1939.

Unes dècades més tard, en 1955, s'obre al públic l'exposició de materials arqueològics i paleontològics procedents de la ja descoberta cova del Toll, a l'edifici de Cal Cristo (actual biblioteca pública), futura seu del museu i que en 1958 inaugurarà les noves instal·lacions del Museu Arqueològic i Paleontològic, que fins a 1970 no seran ampliades i condicionades. Entre 1981 i 1982, la Diputació de Barcelona restaura les galeries de Can Casanova i dos anys més tard la Generalitat compra l'edifici (sense el coneixement de l'ajuntament). En 1993 s'inaugura la planta baixa i la seu de l'Arxiu Municipal i, cinc anys més tard, la nova seu del Museu Arqueològic a la segona planta de l'edifici, on roman fins ara. En el 2003 el museu es professionalitza, incorporant una tècnica com a directora, i l'any següent una responsable d'administració, una especialista en màrqueting, una conservadora, una persona de manteniment i una recep-

cionista a les Coves del Toll. En el 2005 s'inaugura la museització de la primera planta, dedicada a la Guerra de Successió i a la figura de Rafel Casanova. Des de 1994 es realitzen activitats didàctiques al museu i a les coves i serà en el 2006 quan s'aprovi el projecte del Parc Prehistòric de les Coves del Toll que encara avui està en desenvolupament.

Nit Internacional dels Ratpenats

El dia 1 d'agost va celebrar-se la quarta Nit Internacional dels Ratpenats, *Batnight*, a Moià. L'activitat, organitzada pel Museu de Moià, va comptar amb els especialistes Sergi Torné i Montserrat Pérez, que van haver d'adaptar la seva xerrada i l'albirament d'aquests mamífers voladors a les mesures de seguretat sanitària necessàries per a la realització de la sessió.

Exposició temporal

Acabem l'agost amb una nova exposició temporal al Museu de Moià. L'artista Sergi Ricart ens presenta *Visions de la natura. Escultures, xilografies i aquarel·les*. La mostra, que ofereix diferents tècniques i matèries, es pot visitar des del 27 d'agost fins al 30 d'octubre.

Explicació introductòria de la Nit dels Ratpenats, a l'Auditori de Sant Josep (fot. Museu de Moià)

Notícies del Cercle

Cercle Artístic del Moianès

S'han continuat les trobades del segon divendres: la d'agost es va fer al pati de l'Escola Josep Orriols i Roca, coincidint amb l'espectacle «Acolorim Moià!». El diumenge 2 d'agost vam realitzar el 32è *Sketchcraw* del Moianès, el quart de Monistrol i el segon després del confinament. El diumenge dia 9 va ser el torn del 33è *Sketchcraw*, que en aquest cas representava el quart de Moià: vam dibuixar a la zona del Saiol i Can Comadran. Durant la trobada vam ser entrevistats pel Canal Taronja. Vam continuar els dissabtes d'estiu anant a la capella de la Coma de Sant Jaume i al camp de vol de Moià.

el 2n i el 3r quedaren deserts. Categoria B (de 4 a 6 anys): 1r, Joel Rafart; 2n, Maria Palazón Pérez; 3r, Joel Vilardell Cascales. Categoria C (de 7 a 9 anys): 1r, Martina Giménez Claverol; 2n, Pep Palazón Pérez; 3r, Paula Migales Molinos. Categoria D (de 10 a 14 anys): 1r, Mariona Mezones García; 2n, Laura Valldeoriola Mas; 3r, Maria Recasens Martínez.

marlina

Mon Liria

Respecte a les activitats de festa major, s'ha celebrat el 54è Concurs de Pintura Ràpida, amb quaranta-tres participants i els següents guanyadors: 1r, Albert Giménez; 2n, Aida Mauri; 3r, Joan Tauleria; 4t, Josep Plaja; 5è, Joan Vila Arimany; 6è, Jose Manuel Aznar; premi especial d'aquarel·la «Jaume Casacuberta», Joan Carrió; accèssits: Yolanda Urango i Narcís Sala; 1r premi juvenil, Sergi Giménez; 2n premi juvenil, Èric Romeu; accèssits juvenils: Pol Arisa i Gisela Martínez. Enguany el premi especial d'aquarel·la es va anomenar «Jaume Casacuberta» en homenatge a l'artista manresà d'origen calderí i vinculat al Cercle traspassat fa uns quants mesos.

També va tenir lloc el 36è Concurs de Dibuix Infantil, amb els següents premiats. Categoria A (fins a 3 anys): 1r, Pau Rafart;

Finalment, en el XXVIII Concurs de Dibuix Miquel Lerín - Maria Vilardell hi ha hagut els guardonats següents. Categoria A (fins a 3 anys): 1r, Imma Díaz; 2n, Abril Cervera; 3r, Anna Fernández. Categoria B (de 4 a 6 anys): 1r, Joel Vilardell; 2n, Ona Torrents; 3r, Ramon Fernández. Categoria C (de 7 a 9 anys): 1r, Marc Mestrón; 2n, Laia Arnau; 3r, Paula Migales; accèssit: Núria Murillo. Categoria D (de 10 a 14 anys): 1r, Joan Homs; 2n, Carla Díaz; 3r, Aicor Jaube Muñoz.

Biblioteca Municipal 1 d'Octubre

Aquest any recordem el 16 d'agost de 1935, moment en què s'inauguren la Biblioteca de Moià i el Museu Rafel Casanova. Són vuitanta-cinc anys de vida d'aquestes dues institucions i ho volem celebrar amb un seguit d'activitats. La primera va ser el dia 11 d'agost, amb l'espectacle familiar «Mr Alret», a càrrec de Moi Jordana. Mr Alret és comediant, malabarista, manipulador d'objectes, equilibrista i acordionista de professió. És un personatge excèntric que té un carrer propi, on ens submergirà en el seu univers humorístic a través del joc, transportant-nos a un món de màgia, humor i fantasia.

* * *

A partir del dimarts 18 d'agost vam tenir exposats els quadres de pintura figurativa i abstracta de l'artista Núria Laiglesia Pla.

L'escriptora olotina Sílvia Vilacoba va presentar la seva última novel·la, *Retorn al paradís*. És el volum que tanca la trilogia de les tres germanes trigèmimes, la Mar, la Sol i l'Ona, ambientats tots ells a la Costa Brava.

El dia 19 d'agost, el rondallaire Blai Senabre va fer la sessió de contes sobre el llibre *El senyor Riu*, escrit per Teresa Duran i il·lustrat per Mercè Tous. La Berta i el Pol busquen un lloc a l'ombra per a jugar, sota el pont, descobreixen un personatge estrany, amb una llarga cabellera que es mou sense parar... Per a esbrinar qui és hauran de resoldre enigmes i endevinalles i necessitaran l'ajuda de tots els assistents.

* * *

El mes de setembre comencem amb el taller «La química del Slime», a càrrec d'eXplòrium. Investigarem què s'amaga darrere la química del Slime i de què depèn la seva viscositat.

L'últim dilluns de cada mes és el moment de la trobada de la tertúlia del club de lectura de novel·la. Enguany comencem la temporada el dilluns 28 de setembre amb l'escriptora Montse Barderi, que parlarà de la seva darrera novel·la, *La memòria de l'aigua*. L'acte compta amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes.

Actuació de Moi Jordana (fot. Biblioteca Municipal 1-0)

Parlem de virtut i civisme

Hospital-Residència de la Vila de Moià

Reproduïm a continuació el text de la intervenció d'Isidre José i Picañol, president del Patronat de l'Hospital-Residència de la Vila de Moià, en rebre un dels Premis Francesc Viñas a la Virtut i el Civisme el dia 17 d'agost, durant la celebració de la 115a edició de la Festa de l'Arbre Fruiter.

Bona tarda a tothom.

Moltes gràcies al Patronat de la Festa de l'Arbre Fruiter i Homenatge a la Velle-sa per concedir-nos aquesta distinció; una distinció que volem compartir amb tots vosaltres i molt especialment amb tota la gent que ens ha ajudat a superar aquests moments tant difícils de la pandèmia del Covid-19.

* * *

Parlem de la virtut.

La virtut és la que ens demostren les persones grans, els avis, els nostres residents amb la seva actitud positiva davant les adversitats i amb esperit de superació, malgrat ser els qui pateixen més severament aquesta pandèmia, suportant les restriccions que ens exigeixen des de la Generalitat, restringint la mobilitat, evitant les trobades en grup i les activitats de lleure, confinats a la Residència, controlant les visites i amb l'angoixa que provoca la incertesa de no saber què passarà, tot per culpa d'un virus mundial que ens afecta a tots i cada un de nosaltres, mostrant-nos la gran fragilitat de la humanitat.

La virtut també dels familiars que no poden tenir, com abans, el contacte més directe amb les persones estimades que tenen a la Residència i amb qui fins fa poc només era possible comunicar-s'hi via telèfon, WhatssApp o videoconferència; ara ja, però, presencialment a través de l'espai del jardí, això sí, mantenint totes les

mesures preventives hagudes i per haver. A vosaltres els familiars us diem que ens heu ajudat molt i ens esteu ajudant molt col·laborant amb nosaltres per donar una major protecció i seguretat a les persones.

Als qui malauradament heu perdut algun familiar, us donem el nostre condol pel sentiment afectiu que us unia i compartim el vostre dolor.

* * *

Parlem del civisme.

El civisme és per tot el personal que treballa a la Residència. Des del primer moment, i conscients del risc que els comportava tant a nivell personal com de la seva família, varen decidir amb molta valentia enfrontar-se a la pandèmia del Covid-19; suportant la incomoditat asfixiant del vestuari que per seguretat d'uns i d'altres havien de portar. Exercint la seva feina han viscut moments molt durs i han estat imprescindibles perquè poguéssim superar aquest virus.

A tots ells el nostre agraïment pel seu treball i pel compromís que tenen amb la Residència i amb els residents, des dels responsables de la cuina, per la feina extra que els suposava elaborar els diferents menús especials segons les necessitats de cadascú; al servei de neteja, per netejar, netejar i tornar a netejar el que ja havien netejat —no hi pot quedar ni rastre del virus—, i la bugaderia treballant a tota màquina per tenir a punt tota la roba de sempre, a més a més de la que ara feien servir els treballadors per a evitar contagis; a les infermeres, perquè, a més de cuidar als residents de les xacres habituals que solen tenir, ara és un no parar, amunt i avall amb tota la medicació que els fa falta, cal extremar la prevenció, i vetllar per la salut de les persones és la

màxima prioritat. També un reconeixement molt especial a totes les gerocultores i a les persones que es varen afegir a ajudar-les, per la vostra fortalesa i el contacte directe estenent la mà als residents, ajudant-los amb la higiene, a vestir-los, a donar-los el menjar..., a acompanyar-los. A la direcció, que des de tots els seus departaments ha treballat per gestionar de la millor manera el benestar dels residents, donar informació als familiars sobre tot el que els afecta, tant a nivell de l'estat de les persones com de les estrictes normatives, la distribució de feines amb el personal, i el trencaclosques que s'havia de resoldre quasi cada dia per les baixes dels treballadors que en donar positiu no podien venir a la feina, la lluita constant i esgotadora per aconseguir material sanitari de la Generalitat, que ens arribava amb comptagotes, i coordinar amb la junta, a través de la Maria, les feines del voluntariat extern que tant ens ha ajudat.

El civisme de totes les persones de Moià i de fora de Moià i de les entitats que també ens han ajudat. És emocionant, realment emocionant, quan trobes persones que en moments de dificultat et fan costat i s'ofereixen a ajudar voluntàriament amb el seu treball, cosint i tallant bates, davantals, mascaretes, gordes, peücs... o d'altres que ens han fet entrega generosa de tovallons, guants, pantalles facials, estris diversos, i també l'ajut en la desinfecció del centre. A l'ajuntament i a tota la seva corporació, amb la regidora de Benestar Social, la Laia, rebuscant allà on sigui per aconseguir-nos ajuts. Al Consell Comarcal i al Consorci del Moianès pel seu recolzament. A tota la gent que integra la Xarxa de Suport del Moianès, pel seu treball. I menció especial al CAP de Moià, als metges i a tot el seu personal sanitari, perquè des de bon principi els vàrem sentir al nostre costat i varen ser la guia

imprescindible per a poder, tots junts, superar aquesta pandèmia. Avui ens honora el Dr. Lázaro, presidint aquest acte.

Residents, familiars, treballadors, col·laboradors, voluntariat, particulars, entitats, a tots els qui d'una manera o altra, tant ara, com abans, com sempre, ajudeu aquesta entitat benèfica, us diem, des de la Junta del Patronat, moltes gràcies, perquè sou tots vosaltres amb la vostra actitud i energia els qui ens doneu forces per a no defallir.

* * *

L'Himne de l'Arbre fruïter diu: *En terra l'hem clos, au fes-t'hi ben gros!* Això és el que varen fer els moianesos quan fundaren aquesta institució. No tenim dades exactes, però en documents trobats de l'any 1286 ja es fa referència a donacions anònimes a l'Hospital. Aquesta entitat avui premiada sempre ha estat al servei de les persones i de Moià, amb voluntat d'atendre les necessitats d'una població que ja abans d'ara ha sofert els efectes devastadors d'altres pandèmies com les de la pesta negra, el tifus, el còlera, la grip espanyola, i ara en el 2020 la pandèmia del Covid-19, de la qual tots nosaltres som afectats directes.

Us agraïm aquesta distinció que avui ens feu, amb el benentès que prosseguirem amb la mateixa voluntat de servei a les persones i a Moià, com han fet els qui ens han precedit des que es va plantar la llavor d'aquest arbre, ara anomenat Hospital-Residència de la Vila de Moià, i amb el compromís que tots els qui formem part de la Junta del Patronat, fent pinya amb tot el personal que treballa a la Residència, continuarem fent honor a l'ideari de la Festa de l'Arbre, tal com se'ns transmet a través del seu himne: *plantant i treballant per donar vida, perquè els bons plançons continuïn durant molts anys «fent-la» més florida.*

Moltes gràcies.

Càritas demana el teu ajut

Càritas Parroquial de Moià

Davant la complicada situació actual a causa de la pandèmia del coronavirus, són moltes les persones que, per diferents motius, passen dificultats. Actualment, prop de cent famílies, majoritàriament residents a Moià, necessiten ajut per a tirar endavant. Des de l'equip de voluntaris de Càritas volem donar les gràcies molt sincerament a totes les empreses, comerços, entitats i particulars que, amb la seva desinteressada col·laboració, fan possible que aquestes famílies tinguin una millor qualitat de vida. Alhora, fem una crida a tothom qui vulgui ajudar en aquests difícils moments. A continuació esmentem, per ordre alfabètic, les empreses, comerços i entitats que de manera regular col·

laboren amb Càritas de Moià: Ajuntament de Moià, Associació Cívica La Nau (Barcelona), Associació de Gent Gran L'Esplai, Carnisseria Ca la Teresa, Carnisseria Cal Maties, Casa Mas (Castellterçol), Comunitat Els Avets, Fons d'Ajut Europeu, Formatgeria Montbrú, Forn Cal Bou, Forn de Cabrianes, Fundació Banc dels Aliments (Barcelona), Hospital-Residència de la Vila de Moià, Kedada Trail (Castellterçol), Natureco, particulars (anònims), Rebost del Serrat (l'Estany), Roges-Spar, Serveis Socials de l'Ajuntament de Castellterçol, Serveis Socials de l'Ajuntament de Moià, Sosa, Universitat d'Estiu del Moianès. (Compte corrent de Càritas Parroquial de Moià: ES86 2100 0069 0802 0033 8308.)

MOIANÈS

Millora de la C-59 i Pla de reactivació

Consell Comarcal del Moianès

El dia 30 de juliol, diferents membres del Consell Comarcal del Moianès i alcaldes o alcaldesses dels ajuntaments de la comarca es van reunir amb el secretari d'Infraestructures i Mobilitat, Isidre Gavín Valls, el director general d'Infraestructures de Mobilitat, Xavier Flores Garcia, i el sots-director general d'Explotació Viària, Albert Gómez Ametller. Durant la reunió es va explicar en què consisteix el projecte de millora de la seguretat viària a la C-59 entre Moià i Sant Feliu de Codines. En aquest moment la redacció del projecte constructiu de condicionament de la C-59 en aquest tram ja està adjudicada, per un import de 66.338,25 euros. El cost de la inversió és de 1,5M.

El projecte abasta el tram de la C-59 entre el final de la zona urbana de Sant Feliu de Codines i la intersecció amb la carretera N-141c, a Moià. Comprèn també els termes municipals de Castellterçol i Sant Quirze Safaja. Les actuacions que s'hi inclouran són:

- Millora del ferm, amb una reparació prèvia en aquells punts on es detecta més desgast.
- Construcció de cunetes trepitjables, que permeten donar un sobreample a la carretera.
- Adequació de la senyalització vertical, horitzontal i d'orientació.
- Millora de les barreres de seguretat i de l'abalisament.

- Estudi per a millorar les dues interseccions del polígon de Moià i el de Castellterçol.

- Estudi d'actuacions per a reforçar la separació de sentits de la circulació, la senyalització d'encreuament i les condicions de seguretat en els trams d'avançament.

- Estudi de la reordenació d'accessos en tot el tram.

El conseller de Medi Ambient i Mobilitat, Toni Massot, va exposar també les peticions i propostes de millora, entre elles les d'obtenir més visibilitat en els revolts més tancats, actuacions en les parades de transport públic, que es tingui en compte la permeabilitat de la fauna salvatge, l'ampliació de l'amplada de la carretera, posar asfalt sonoreductor a les entrades dels municipis per tal de reduir la velocitat dels vehicles...

La consellera de Territori, Urbanisme i Canvi Climàtic, Sonsoles Letang, va explicar que s'han escoltat les peticions de la ciutadania, d'entitats, del sector professional i dels grups polítics, indicant que les més rellevants han estat les següents: una C-59 més segura, es demana que es millori el confort en la conducció, part de la població manifesta por al desenvolupament d'una gran infraestructura i demana

que es dimensioni adequadament per a les necessitats de la comarca, i alhora també es voldria una C-59 que permeti el trànsit fluid de mercaderies i persones. Es va demanar igualment un treball conjunt entre el Departament i el Consell per a possibilitar la materialització futura de les actuacions planificades.

Els diferents portaveus dels grups polítics van fer també les seves aportacions, donant importància a les comunicacions de la comarca per a poder respondre a les necessitats de les empreses del territori i destacant que s'ha d'incrementar la seguretat a la C-59, així com que aquesta carretera no s'acaba a Moià, sinó que arriba a Santa Maria d'Oló.

Per part dels alcaldes assistents va haver-hi diferents peticions. L'alcaldessa de Sant Quirze va demanar que el procés fos participatiu i que es donés opció al territori a fer les corresponents aportacions per tal que el projecte s'adapti de la millor manera possible a les necessitats de la comarca. L'alcalde de l'Estany va manifestar també que calia que, per al transport pesant que circula per la C-25 i ha d'anar en direcció a Moià, se senyalitzés adequadament la C-25 per a evitar el seu pas pel tram C-25-Estany-Moià.

Reunió amb el secretari d'Infraestructures i Mobilitat (fot. Consell Comarcal del Moianès)

Els representants de la Generalitat van acceptar la participació i van recollir totes les peticions i propostes, reconeixent la importància del transport públic i que la via pugui ser utilitzada per al transport pesant que circula per la comarca. En relació a la fauna van exposar que és un problema de gran magnitud i que estudiarien les propostes fetes.

Visita del secretari d'Infraestructures i Mobilitat

A continuació, els membres del Consell Comarcal del Moianès i la Secretaria d'Infraestructures i Mobilitat es van reunir amb la plataforma Fem la C-59 Segura per tal d'escoltar les inquietuds de la ciutadania i les necessitats de millora de la carretera. La plataforma va exposar que ha recollit 497 firmes d'adhesió al seu manifest i va exposar les seves peticions. Entre altres:

- Eixamplar i condicionar el tram que queda entre la Fàbrega i el Polígon del Vapor de Castellterçol; només són dos revolts, però molt perillosos
- Incorporar un carril lateral suplementari per a bicicletes, motos i vianants, essent una alternativa que assegurí la circulació ecològica.
 - Eixamplar els trams més estrets.
 - Passos de fauna.
 - Millora del ferm.
- La rotonda del polígon de Castellterçol és propícia perquè hi hagi accidents; una rotonda normal seria millor.
 - També es va demanar l'establiment d'algun pas zebra amb semàfor per a la gent que va a treballar a peu de Castellterçol al polígon.

Pla de reactivació socioeconòmic del Moianès

El ple del Consell Comarcal del 3 d'agost va aprovar el Pla de reactivació socioeconòmic del Moianès Covid-19. Aquest pla inclou dues fases. La primera

correspon a les actuacions que s'han realitzat des de l'inici de l'estat d'alarma fins a la fi de la fase 3 de confinament (març-juny 2020) i que ha comportat la realització de 47 mesures amb l'atenció de 2.524 usuaris diferents i 4.125 consultes en els diferents serveis declarats essencials. En l'atenció als usuaris destaca el Servei d'Ocupació del Moianès amb 519, l'Oficina Local d'Habitatge amb 356, i l'Àrea de Serveis a les Persones amb 575 —incloent-hi el Servei d'Informació i Atenció a la Dona (SIAD), el Servei d'Atenció Domiciliària (SAD), el servei de suport a les famílies, els serveis especialitzats d'atenció a la infància i adolescència i d'intervenció socioeducativa, ensenyament i de l'àrea de migracions)—. També cal destacar la formació *online* realitzada, que des del mes de maig fins a finals de juliol ha comptat amb la participació de 307 alumnes.

La segona fase, que és la que s'inicia actualment, inclou 83 mesures en diferents àmbits d'actuació i s'hi destina una aportació inicial per part del Consell Comarcal del Moianès quantificada en 94.015 euros. Les 83 mesures s'estructuren en diferents àmbits d'actuació (transversals, serveis socials, habitatge, ocupació, empreses...), on es dibuixa el full de ruta a desenvolupar a partir de les prioritats, el finançament, les activitats i els agents implicats en cada una de les actuacions. Una de les mesures definides i prioritzades és l'actuació de *Creació de plans d'ocupació comarcal Covid-19 Moianès*, que inclou la realització de deu plans d'ocupació d'acord amb les necessitats que proposi cadascun dels deu ajuntaments del Moianès. Aquesta mesura afecta les àrees de serveis a les persones i ocupació, amb l'objectiu d'oferir una oportunitat i una ajuda als col·lectius més vulnerables afectats per la crisi. El cost inicial previst d'aquesta mesura és de 54.450 euros, que es finançarà amb pressupost propi del Consell Comarcal.

Notes terçolenques

Ramon Puig

«La Festa», alternativa a la festa major tradicional

Què fem? Festa, sí o no? La pandèmia ha obligat a reformular totes les trobades humanes i depèn de quins pobles han optat: a) per una solució de distanciament dels possibles assistents; b) en el pitjor dels casos, eliminar-ho tot i no fer res. Davant els lògics dubtes, el consistori convocà una assemblea d'entitats, on cadascú féu una proposta alternativa.

En el programa de La Festa no hi manca una part literària, això sí, dedicada al cent per cent al Covid-19. La historiadora local Malu Garcia ha fet el dietari des d'aquell 11 de març fins al 15 de juliol, traspuant-hi totes les impressions, dubtes i emocions. Montserrat Castanys, en qualitat de mestra jubilada (no com a membre de l'associació Arrels), ha fet semblança dels diversos col·lectius de gent gran d'acord amb el seu nivell de salut, acompanyament familiar, etc. Sobre economia local, Lluïsa Vives, d'Òptica Castell, analitza els canvis obligats en el comerç vilatà. La delicada obertura i les vivències de la llar d'infants són tractades per Iolanda Domènech, la seva directora. El difícil confinament per part dels adolescents és explicat per Mariona Altimira, dinamitzadora del punt juvenil El Kastell. Imma Soler, amb *savoir faire* literari i com a responsable de l'Espai de Lectura, fa un recull d'obres literàries referides a pandèmies, confinaments o conflictes. La periodista terçolenca Griselda Guiteras fa una àmplia ullada a la vida local pandèmica. Finalment, Teresa Arrufat i Antonio Bermejo explicaren la situació del confinament en forma de conte, *Contra l'oblit*, a partir de la presència a Castellterçol d'un mestre de contes, Ignasi Potrony.

Quaranta dies d'activitats

El cop de timó que requeria la tempesta pandèmica s'ha saldat amb èxit, comptant la mala mar, el vent desfavorable i el núvol de la rigorositat sanitària que planeja contínuament.

Els metres quadrats de l'antiga fàbrica Sosa, a la carretera de Granera, han permès encabir-hi molta gent amb les distàncies reglamentàries corresponents. L'Esbart i la Colla Gegantera hi presentaren: 1) La Dansa i el Ball del Ciri amb vestimenta pròpia, a més del Ball de l'Homenatge, de Jaume Arnella, ja representat a Castellterçol diverses vegades; 2) Els Geganters homenatjaren el sempre recordat Ramon Paré, segons una obra de Pau Alberch, a més de la sardana *Els gegants de Castellterçol*, de Quim Serra, entre altres.

El tàndem Arrufat-Bermejo ha reiniciat els contes per a grans a La Poua. Per la font del Prat del Pou, Can Sedó, l'ermita de Sant Miquel i la placeta del Cementiri han desfilat Núria Clemares, Carmen González, Albert Estengre i el trio Para Bé l'Orella, tot coordinat per l'Associació de Narradors de Catalunya. Escarni a la «fugida» del rei emèrit, situacions «eròtiques» i, sempre, fer pensar i reflexionar.

Ràdio Castell s'implicà en l'experiència d'autocine, també a Can Sosa, on va competir amb el futbol de la Champions. La pel·lícula pionera fou *Avatar*.

Les Bowings, com La Carrau, Les Violines, etc., són grups que donen veterania i experiència a la gran violinista egarenca Carol Duran. Coneixent tots els secrets del món del folk, acompanyada del contrabaix de Maribel Rivero i el cel·lo de Marta Roma, oferiren un repertori de finals del segle XIX fins a la dècada de 1920, amb tocs afroamericans. Èxit esclatant en una

nit fresqueta d'agost en el nostrat terreny «sedorenc» (el Bosquet de Can Sedó).

Com a acte principal del 103è aniversari de la mort d'Enric Prat de la Riba, el veterà historiador lleidatà Josep Maria Solé i Sabaté féu una semblança, dins l'anomenat Any Benet, de l'advocat i polític Josep Benet, que ara hauria celebrat els cent anys d'edat. Solé, que destacà que «Benet simbolitza l'antifranquisme», anà desgranant tota una vida humil iniciada a la capital de la Segarra, Cervera; el seu pas decisiu per Montserrat; l'estudi als Jesuïtes; la guerra civil i la quinta del biberó; la immedita postguerra, quan es jura «recuperar els drets de Catalunya»; les grans amistats intel·lectuals; la Comissió Abat Oliba (1947), i una frenètica carrera política que li féu viure la transició en primera fila; llibres, editorials, l'Entesa dels Catalans, candidat en la moció de censura presentada pel PSUC, el seu marcat antitarradellisme, etc. Com a cloenda, Núria Graham, diva osonenco-irlandesa, va presentar el seu CD *Marjorie*, dedicat a la seva àvia, originària d'aquella illa atlàntica, acompanyada del baix Jordi Casas, a més de bateria i guitarra.

Per la seva banda, el cronista local Joan Capdevila, en un acte organitzat per

l'Associació Amics de Sant Julià, féu un repàs dels costums i festes populars de les primeres dècades de la postguerra, ressaltant el cicle de conferències amb Octavi Saltor, Joan Oliver (Pere Quart), etc., o el classisme de l'estiuieg; també va reivindicar el pintor i poeta Josep Gallés i Malats.

Amb la presència dels autors del text, Teresa Arrufat i Antonio Bermejo, l'espectacular Dolors Armadans, la pianista Montserrat Cabero i els directors Carles Farreras i Elisenda Cabero, a més d'una nodrida representació de l'Escolania de Castellterçol, es va presentar el CD de l'òpera moianesenca *Sigues benvingut*. Una noia de l'Escolania féu una dura crítica a la manca de suport econòmic per part de les institucions. El disc ha estat enregistrat a Moià, a l'Auditori de Sant Josep, cedit per l'ajuntament, i en un estudi de Montoliu de Segarra.

Des de l'Anla-capdavall de la vila, Coll de Mosca-Pedregar, Campanar-centre vila i Capella de Sant Francesc-capdamunt de la vila, es constituí un gran castell de focs que ha substituït el tradicional correfoc. Gran espectacularitat màgica i, sobretot, bona coordinació entre els quatre punts esmentats.

A Castellterçol es mantingueren les danses, amb mascareta (fot. Aleix Roca)

Setanta anys de la visita de la Mare de Déu de Fàtima (tot Oló treballant per la Verge)

Josep Canamasas

Enguany fa setanta anys d'un dels esdeveniments religiosos que van tenir lloc en molts municipis de Catalunya, entre ells Oló: la visita de la Mare de Déu de Fàtima, que molt pocs recordaran. Durant els dies de la festa major s'ha muntat una exposició per a recordar aquest fet.

La Mare de Déu de Fàtima es va aparèixer en aquesta localitat portuguesa a tres infants (Jacinta i Francesc Marto i Llúcia de Jesús Santos) el 13 de maig de 1917. La Verge, amb una llum resplendent, els va demanar que tornessin durant cinc mesos consecutius el mateix dia i la mateixa hora. En les següents aparicions els nens van ser testimonis de visions i van rebre diferents revelacions i missatges. En les dues últimes aparicions, la Verge Maria va anunciar la curació d'alguns malalts i el final de la Primera Guerra Mundial.

Es va aprofitar l'Any Sant 1950 per a promocionar aquesta advocació. A Santa Maria d'Oló la imatge va estar-hi del dia 12 al 19 d'agost. La Verge va recórrer bona part del municipi, raval i fins i tot va arribar a Sant Joan d'Oló.

L'anunci que la Mare de Déu de Fàtima arribaria al nostre poble es va fer uns quants mesos abans. L'organització d'aquest esdeveniment va remoure tota la població fins a convertir Oló en un magnífic jardí. Es van portar feixos, carretades de pins, boixos per a fer arcs triomfals, ginebres..., tot per a decorar places, carrers i façanes del poble. Els vespres, dones i canalla feien

roses blanques i blaves, coloms de paper i garlandes per a ornamentar els llocs per on havia de passar la imatge. Segons explica la gent gran, els carrers del poble van ser engalanats com mai ningú no ho recorda ni abans ni després.

Els actes que es van dur a terme aquella setmana van consistir bàsicament en processons acompanyades dels bastoners (fins i tot van pintar els bastons de blanc i blau),

misses, conferències i la benedicció dels malalts; actes en els quals va participar tota la població, tal com es pot veure en l'exposició fotogràfica, més algunes persones vingudes de les poblacions properes.

Stagnum i l'arxiu parroquial de Santa Maria de l'Estany

David Prat

Horacio Fumero i Bill McHenry al claustre del monestir el dia 1 d'agost (fot. David Cid)

La dotzena edició de Stagnum, el festival d'estiu de l'Estany, s'ha hagut de sotmetre a les restriccions de seguretat que imposa la pandèmia. Però, superades les incerteses dels mesos de confinament, els impulsors del festival no han volgut renunciar a convocar, un any més, el públic al claustre i a l'església del monestir de Santa Maria de l'Estany.

La presentació de la temporada va anar a càrrec d'Àlex Casals, regidor de Cultura de l'Estany, de David Cid, director artístic del certamen, i de Joan Ribó, editor discogràfic. L'acte es va celebrar el dia 25 de juliol al claustre del monestir i va servir per a presentar una nova iniciativa cultural: la creació d'una col·lecció discogràfica que, amb el segell del festival, publicarà cada any l'enregistrament d'un concert de la temporada anterior. Per a donar inici a la col·lecció, aquest estiu ha aparegut el disc *Stagnum.19 Cor Madri-*

gal, amb l'enregistrament del concert que el cor barceloní va celebrar el 31 d'agost de l'any passat a la nostra església.

Aquesta col·lecció de discos és una realitat gràcies al mecenatge de Joan Ribó, que ha ofert generosament els serveis de la seva editora, Audiovisuels de Sarrià, per a la gravació i l'edició dels discos. Amb el preu de l'entrada de qualsevol dels quatre concerts d'aquesta temporada s'obté de regal un exemplar del nou disc. L'objectiu és que, amb els anys, es generi un fons de patrimoni musical lligat al festival i alhora crear un nou atractiu per a fidelitzar el públic.

El festival d'aquest estiu va començar l'1 d'agost amb el concert del duet de jazz format per Horacio Fumero i Bill McHenry, contrabaixista i saxofonista respectivament, que van interpretar estàndards jazzístics i composicions pròpies. El segon concert, el dia 8, va oferir

fragments de sarsuela i òpera a càrrec de la soprano Maite Alberola i el baríton Carles Daza.

El 22 d'agost va ser el dia reservat a la XVIII Bachiana. Aquest estiu la nit dedicada al geni alemany ha estat un concert de piano interpretat per la cubana María Lilia Cano que, a més d'obres de J.S. Bach, va oferir al públic música de compositors cubans. El concert duia l'evocador títol de *Bach en La Habana* i serà el que s'enregistrarà i apareixerà publicat l'estiu que ve com a segon número de la nova col·lecció discogràfica.

L'edició del festival es clourà el 26 de setembre amb el concert de Divina Mysteria, un duet format per Pavel Amilcar (violí barroc) i Thor Jorgen (viola de gamba). El programa inclourà obres de Mealli, Rogni- oni, Hume, Marais i Scarlatti.

L'arxiu parroquial

Manuels notariais / 1374 a 1392, Mis- ses i aniversaris / 1601 a 1741, Pergamins / Fons Monestir / Segle XVI, Pergamins / Fons Grau, Testaments / 1720 a 1765, Baptismes / 1650 a 1755, Desposoris / 1762 a 1846, Defunciones y matrimonios / D. M. 1857 a 1897, Sants Màrtirs, Sant Isidro.

Aquests són els noms que identifi- quen alguns dels lligalls i volums —aga- fats a l'atzar— que formen part del valuo- síssim arxiu parroquial de Santa Maria de l'Estany, que el passat 29 de juliol va ser traslladat a l'arxiu episcopal de Vic amb l'objectiu de dur a terme una ordenació i digitalització del fons. Tres dies abans, el diumenge 26 de juliol, després de missa, el delegat episcopal de Patrimoni Cultural del bisbat de Vic, Mn. Josep Maria Riba, va anunciar a parroquians i veïns el tras- llat immediat a Vic de l'arxiu de Santa Ma- ria de l'Estany.

De moment, la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat ha concedit al bisbat de Vic, titular de l'arxiu,

una subvenció de 4.700 euros per a co- mençar la feina, i el bisbat confia trobar les complicitats necessàries amb vista a aconseguir els diners que encara falta- ran per a poder completar l'objectiu. Abel Rubió, l'arxiver responsable del projecte, haurà de començar quantificant i orde- nant tot el material que li arribi de l'Estany i, un cop fet això, es podrà saber amb exactitud el pressupost total, que girarà al voltant dels 12.000 euros.

Després de completar la digitalització a principis de l'any que ve, l'arxiu tornarà provisionalment a l'Estany si no hi ha un acord previ sobre la seva ubicació defini- tiva. Aquesta és la decisió que ha pres el bisbat davant el problema, que ja fa anys que s'arrossega, de la destinació de l'ar- xiu, un dels dos tresors culturals, segons Josep Maria Riba, vinculats al monestir. L'altre és, naturalment, el claustre.

Aquest arxiu ha estat molts anys al museu del monestir en unes condicions que no eren bones ni per a la preservació ni per a la consulta dels documents per part d'investigadors. Segurament alguns lectors de LA TOSCA recorden haver vist al museu aquells armaris amb portes de reixeta metàl·lica plens de lligalls i volums antics. Abans de ser traslladat a Vic, però, tot el fons de l'arxiu s'ha estat una bona temporada a la rectoria de la parròquia, tancat a l'armari de paret d'una cambra, sens dubte un lloc insòlit per a un arxiu d'aquesta vàlua. Cal dir, però, que ha estat una manera de conservar de forma segura els documents en aquest lapse de temps durant el qual el monestir i el mu- seu s'han vist sotmesos a obres de res- tauració i remodelació.

La Junta Parroquial ha manifestat el seu disgust i la seva malfiança: els seus membres temen que l'arxiu no torni més a l'Estany. Des que se'n va començar a par- lar ja fa anys, mai no s'han mostrat gaire partidaris del trasllat. Els representants de la junta amb qui hem parlat s'oposen

a un hipotètic —però probable— trasllat definitiu. No es volen convertir en la junta que va permetre que l'arxiu se n'anés del poble. Invoquen el vincle emocional que hi ha amb l'arxiu com a element del patrimoni històric i cultural de la població, i també l'argument que a l'Estany es podria trobar l'espai adequat per a acollir l'arxiu amb els requisits que s'exigeixen. Ningú no és contrari a la digitalització, naturalment, ni a dotar de les millors condicions

de conservació els papers i els pergamins. Els arxius diocesans, que els darrers anys han anat concentrant progressivament material de les parròquies, són un espai òptim per a acollir aquest tipus de documentació; però això no treu que algunes veus de l'Estany —assessorades per opinions expertes— creguin que a la rectoria del poble es podria trobar un lloc adequat per a conservar tot el material i fer-lo accessible als estudiosos.

Vint-i-cinc anys de Nits de Música a la Fresca a Castellcir

Francesc Rochel

Enguany «el fanal» de les nits ha encès la seva llum per celebrar un aniversari. Tot va començar l'any 1995. Des de LA TOSCA volem felicitar-vos per aquesta efemèride i també per la constància i treball de molta gent que ho ha fet possible. Tothom ha treballat amb esperit col·laboratiu i desinteressat any rere any. Esperem que aquest fanal (dibuix de Laura de Castellet) pugui acollir amb la seva llum la participació i l'assistència engrescadora de tota la gent d'arreu per a continuar gaudint de música i serenor tot compartint la fresca al voltant de la plaça de l'Era de Castellcir.

LLETRES

Les «minimemòries» de Josep Ruaix

Carles Riera

En el camp de la literatura i, concretament, dins el gènere assagístic, hi ha una classe d'escrits, narrats en primera persona i de manera cronològica, en què l'autor deixa constància de les seves memòries, o sigui dels fets viscuts explicats retrospectivament. És la literatura autobiogràfica, que alguns també anomenen «literatura del jo».

Suara el prevere i gramàtic moianès Josep Ruaix i Vinyet ha publicat dins el setmanari *Catalunya Cristiana* unes interessants memòries, que ell anomena «minimemòries», repartides en vuit capítols (números 2128-2135, 5 de juliol – 23 d'agost del 2020), amb el títol general de «Església i llengua. La meva experiència», d'acord amb vuit etapes vitals, a saber: 1) Infantesa, 2) Etapa seminarística menor, 3) Etapa seminarística major, 4) Etapa romana col·legial, 5) Etapa romana parroquial, 6) Etapa codinenca, 7) Etapa manresana i 8) Etapa calderina.

En el primer capítol l'autor parla de la seva infantesa a Moià, on va néixer el 4 d'agost de 1940, o sigui que fa poc ha complert vuitanta anys d'edat.

El segon capítol versa sobre l'etapa d'estudiant dins el Seminari Menor de Vic (anys 1954-1958) i, pel que fa a la relació entre Església i llengua, l'autor hi comenta que, si bé les assignatures, en aquells anys, eren en castellà i en llatí, alguna ja es feia en català, així com les altres activitats i els actes religiosos (combinant-hi el llatí en la missa i en determinats cants i oracions), de manera que aquell seminari ja emprava en bona part la llengua del país i intentava, prudentment, afavorir-la.

El tercer capítol, sobre l'etapa al Seminari Major (1958-1965), explica que ja l'any 1959 el jove Josep Ruaix va començar a promoure les classes de català

voluntàries (fora de l'horari escolar) dintre d'aquell seminari. Allà va elaborar les que amb el temps havien de ser les seves famoses «fitxes» de català (les quals van aparèixer editades a partir de 1968). Aquesta etapa, Ruaix la resumeix així: «L'Església afavoria cada vegada més la normalització de la llengua catalana, la llengua del poble, si bé encara estava condicionada per la vigilància del règim franquista, el qual, per la seva banda, havia anat evolucionant vers una major tolerància, imposada per les circumstàncies internacionals i pels mateixos canvis socials orientats cap a una obertura a la democràcia.»

Passant ja al quart capítol, sobre l'etapa romana col·legial, l'autor hi explica que a principis d'octubre de 1965 viatjava a la Ciutat Eterna per fer-hi els estudis en Humanitats (filologia clàssica i literatura cristiana antiga). Comenta que, des del punt de vista de les relacions entre Església i llengua, pogué experimentar en primera persona la dialèctica entre els qui volien mantenir el llatí com a llengua viva i d'ús normal en la litúrgia i en el món eclesiàstic i els qui desitjaven l'entrada de les llengües vernacles en la litúrgia i en el món eclesiàstic en general. Explica que ell creu que l'italià —llengua que es parla a Roma, capital de la cristiandat— hauria de ser la llengua en què es redactin els textos i documents originals de l'Església (que després caldrà traduir als altres idiomes moderns).

En el capítol cinquè d'aquestes memòries, el protagonista comenta que, un cop ordenat prevere, exercí la tasca pastoral en dues parròquies romanes, mentre prosseguia els seus estudis de llatí i grec, com també de l'italià i de l'alemany. Explica que, en aquells anys, l'Església havia

fet passos de gegant pel reconeixement de les llengües vernacles, entre elles el català.

En el capítol sisè narra que, un cop conclosa la seva estada a Roma (setembre de 1971), el bisbat el nomenà vicari de Sant Feliu de Codines, mentre convalidava els seus estudis romans per la llicenciatura en Filologia Clàssica a la Universitat de Barcelona (que obtindria en 1979), es matriculava a la Facultat de Teologia per tal de posar al dia els seus coneixements teològics, continuava publicant obres d'ensenyament del català i el dissabte al matí feia classes de català, voluntàries, a l'Escola Pia de Mojà i, més tard, a l'institut d'ensenyament secundari de la nostra vila (quan encara no era pròpiament un institut) i, a més, s'implicava intensament (a partir de 1979) en la redacció de la revista LA TOSCA.

En el capítol setè, el de l'etapa manresana, explica que en iniciar-se el curs 1984-1985 comença a col·laborar en la vida pastoral de la parròquia de Sant Pere Apòstol, de Manresa, alhora que s'ocupa del culte de la capella del Sant Crist del Guix, situada als afores de la capital del Bages. Etapa, aquesta, ben prolífica pel que fa a la publicació de nous estudis gramaticals i altres activitats. L'any 1987 va ser convidat a participar, a Roma, en la visita pastoral que el llavors nou pontífex, Joan Pau II, féu a la darrera parròquia italiana on el prevere moianès havia treballat.

En el capítol vuitè i últim, Mn. Ruaix explica que per l'octubre de 1988 va ser nomenat rector de les dues parròquies de

Calders, amb el permís de poder continuar residint a Mojà i prosseguir les seves tasques culturals: docència del català a nivell de perfeccionament (Barcelona), publicació de llibres i articles, traducció de documents del magisteri eclesiàstic i d'altres volums de temàtica religiosa, moltes correccions, etc. A destacar, en aquesta etapa, l'encàrrec per part de l'actual bisbe de Vic d'elaborar, ell com a lletrista i el seu gran amic Mons. Valentí Miserachs com a compositor, un oratori musical en homenatge als bisbes Oliba i Torras i Bages, titulat *Diàleg patriarcal*, per a solistes, cor i orquestra, oratori que s'interpretà amb gran èxit de públic a la catedral de Vic,

Primer capítol de les «minimemòries» publicades a Catalunya Cristiana

al monestir de Ripoll, a la Sagrada Família de Barcelona, a la Seu de Manresa, a Santa Maria d'Igualada i, finalment, a la basílica romana de Santa Maria la Major.

En resum, es tracta d'unes memòries que, encara que breus, marquen les línies mestres de la incansable labor del nostre prevere i gramàtic en pro de l'Església i de la llengua del país, labor reconeguda i apreciada per moltíssima gent del país i de fora.

ESPORTS

Antics futbolistes del C.E. Moià (8) Sebastià Monsech i Antonell

Joan Riera

En el vuitè partit de lliga jugat a casa, el dia 8 de febrer d'enguany, entre el C.E. Moià i el C.E. Sant Miquel de Balenyà (primer i segon classificats, en la divuitena jornada del campionat de lliga), que va acabar amb el resultat d'empat a zero gols, fou homenatjat Sebastià Monsech i Antonell.

El Sebastià, de vuitanta anys d'edat, va començar a treballar, quan en tenia catorze, d'aprenent a la Industrial Ausetana (dels Viladomiu). Llavors es va treure el títol d'oficial de Mestratge Industrial Tèxtil, a l'Escola Industrial Tèxtil de Barcelona. A Moià, el seu mestre era el Josep Solà. Més tard ja es va plantar per a ell a casa seva, amb telers. Llavors, ja amb màquines bobinadores, treballava per a l'Espona, el Llaudet... Quan el negoci li va començar a rutllar bé, i amb molt d'esforç, juntament amb el seu fill Sebastià va construir les naus actuals de la zona industrial, on va treballar fins a la jubilació. Fou regidor de l'ajuntament i, actualment, encara és membre de la junta de l'Hospital-Residència. Va jugar amb el C.E. Moià des de 1955 fins a 1961. El dia de l'homenatge, acompanyat pels seus tres fills i altres familiars, va rebre un diploma d'agraïment de part del C.E. Moià.

* * *

Uns quants dies abans, ens va obrir les portes de casa seva i vàrem constatar que és un bon i ràpid conversador.

«Antigament fins i tot havíem fet algun partit amistós els de la Baixada del Mestre contra els del Poble Nou. Vaig començar a jugar a futbol amb setze o disset anys, jo sempre feia de davanter

centre. Recordo que el cotxe del futbol marxava de davant del Círcol i jo sempre hi era puntual. Si en faltava algun, el Gaja em deia: "Va, amunt!" I si no en faltava cap deia: "Ja som prou, però va, puja!" I també hi anava. Havíem jugat al cantó de Vic, i també al de Manresa, que eren més malxinats!

»El futbol m'ha agradat sempre. No fa pas gaire, que encara anava a veure el Barça amb el Purfí. Aquí darrere casa, al meu pati, hi tinc un petit camp de futbol. Els meus fills i els meus néts, tots han jugat a futbol. Bé, el Manel va tirar més per al tennis, i amb la meua dona també hi havíem jugat, a tennis.

»En aquells temps havia coincidit molt amb el Pere Riera, el Josep Padrisa (carnisser), el Francesc de cal Bou, l'Emili Dalmau. També amb el Joan Clarà, de cal Teuler, que som de la mateixa edat. Vam néixer durant la guerra, i quan ens van quintar sols érem cinc. Imagina't!

»Aquí a Moià havien vingut a jugar, per la festa major, el Kubala, el Balmanya, el Besora... El Biosca ja havia jugat més temps amb el Moià. El senyor Godó, que va pagar moltes coses per al futbol, va fer anar el Puig i el Mauri a jugar amb el Barcelona-B (Condal). Tots dos eren molt bons. Nosaltres anàvem amb el Bedford del Carbonell de l'Estany, que sempre s'espatllava a Vic. Llavors teníem una hora per a anar a fer un volt. Algun cop l'havíem hagut d'empènyer, perquè no s'engegava, tot i que ja el deixava sempre de cara avall. Quan jugava al camp del Moià, el Manel Coll em deia: "Sembles una ballarina, però sempre fas gols.»

Partit entre l'equip titular del Moià i veterans (S. Monsech és el quart per l'esquerra, a la gatzoneta). Amb la família, el dia de l'homenatge

Jan Castillo, pujar i baixar el Pedraforca en menys d'una hora

Josep Font

Els dies de la Festa Major de Moià s'establia un rècord en l'ascensió al Pedraforca: 59 minuts i 33 segons. És el que va trigar el collsuspinc Jan Castillo a pujar des del refugi, passar pel coll del Verdet, grimpar fins al Pollegó Superior i tornar a baixar, un itinerari de 822 metres de desnivell i una distància de més de 6 km. És el quart corredor que baixa de l'hora, i el més jove (setze anys) a aconseguir-ho. Aquesta fita obre un futur molt prometedor per a aquest atleta i significa també la consolidació de la qualitat per a l'Escola de Trail del Moianès. N'hem volgut parlar amb en Jan Castillo i amb en Ferran Alboquers, entrenador seu i director de l'Escola de Trail.

Per què corres, Jan?

[JC:] Vaig començar per Collsuspina i em vaig adonar que m'agradava. Al cap d'un any, em motivava entrenar-me amb més gent i vaig descobrir l'Escola de Trail del Moianès, on ja em vaig integrar.

Tot i la teva joventut, també formes part del Centre de Tecnificació de la Federació, oi?

[JC:] Accedir a la Federació és un punt d'inflexió, perquè fas trobades, concentracions, coneixes gent nova amb els mateixos objectius que tu, que hi dediquen les mateixes hores. Pots veure a quin nivell estàs, perquè hi ha gent de tot Catalunya, allà.

[FA:] La Federació fa cada any unes proves d'accés i des de l'Escola preparem els alumnes que els interessa realment competir. Cal preparar-los bé per a les proves i, si les passes, accedeixes al Centre de Tecnificació. Fent el símil amb el futbol, l'Escola de Trail del Moianès és

el «club», mentre que el Centre de Tecnificació és com la «selecció».

Per què vàreu escollir la fita del Pedraforca i com la vàreu preparar?

[FA:] Aquest any ens havíem preparat bé el Campionat de Catalunya, que s'havia de disputar aquest juliol. Però el Covid ho va fer anul·lar unes quantes setmanes abans. Amb l'excel·lent estat de forma d'en Jan, i per no perdre la motivació, ens vam posar de repte fer la cursa del Pedraforca, que vam preparar durant un mes i mig. En el refugi, el guarda gestiona una llista de les persones que volen aconseguir un bon temps fent el Pedraforca corrent. Es tracta de fer l'ascensió clàssica al Pedraforca, sortint del refugi i passant pel coll del Verdet, el Pollegó Superior, l'enforcadura, i baixar per la tartera altra vegada fins al refugi. És un itinerari que, a peu, es fa en un temps d'entre cinc i sis hores.

No anàvem a fer cap rècord. Es tractava de treure rendiment de l'entrenament fet per al campionat. Sabíem que l'Andreu Simon, un corredor semiprofessional que havia sortit a TV3, s'havia proposat de fer-ho en una hora. Era com un temps de referència. No preteníem pas batre el rècord. Però va sortir tot molt bé.

[JC:] Em vaig preparar la cursa en tres parts: el corriol fins al coll del Verdet, la grimpada i la baixada. Vaig sortir motivadíssim, però calia reservar-se per a la baixada. L'únic suport que vaig rebre és d'aigua, ja que el meu pare m'esperava al cim. Bé, la marca Adidas també em proporciona material i el calçat.

En Ferran subratlla que les persones que ara ostenten el rècord es mouen en una edat propera a la trentena i són l'elit

de l'esport, ja que gairebé es poden considerar professionals, cosa que converteix la fita d'en Jan en tota una gesta.

Quantes hores us entreneu a la setmana?

[FA:] Entre vuit i nou hores, depenent del cicle. Hem fet setmanes de dotze i catorze. Quan s'acosta la competició es tracta de fer menys hores i més intensitat i, en aquesta edat, no és convenient fer curses de més d'una hora o d'una hora i mitja.

Segur que una persona de setze anys podria aguantar una cursa d'ultratrail, però no és aconsellable ni per al seu metabolisme ni per a aprofitar el seu potencial. Ara és una edat de molta potència. Amb l'edat les fibres són més lentes, però més resistents, i és quan cal substituir l'explosivitat per la resistència. Ara no és bo superar els onze o dotze quilòmetres de distància, que és una distància en què et pots esprémer.

Cada setmana fem un entrenament personalitzat en funció de com un està i com se sent. En la dieta, aportem suplementes proteics i algun multivitaminic, perquè entrenant-te les defenses baixen. El descans i l'alimentació també influeixen molt en el rendiment.

Quins objectius teniu pròximament?

[FA:] Amb el Covid és difícil de marcar-se objectius, perquè no sabem quines curses es programaran. No hi haurà, pro-

bablement, ni Campionat d'Espanya ni de Catalunya, enguany. Aquests són els nostres objectius, quan es facin.

Com ha afectat el Covid l'Escola de Trail?

[FA:] Vam haver de tancar el mes de març, amb el confinament. El mes de juliol vam poder entrenar-nos amb el grup de competició. Però és bàsic no barrejar grups i fer ús de mascareta abans i després de l'entrenament.

Aquesta temporada estiuenca hem pogut fer el Casal d'Estiu, que ha anat

Jan Castillo i Ferran Alboquers, al parc de Moià (fot. J. Font)

molt bé. Teníem més de cent infants inscrits, de diferents pobles del Moianès i també de famílies de Barcelona que estiuegen o vénen els caps de setmana a la comarca. Vam haver de tancar inscripcions, de tants nois i noies que s'hi volien apuntar. Vam fer grups de deu i vàrem entrenar durant cinc setmanes.

MISCEL·LÀNIA

Meteoflaix 2020-2021

Josep Maria Picañol i Codina

Aquí pots veure els possibles escenaris meteorològics dels dotze mesos vinents.

Agost: Més o menys estable, però entre mitjans i finals de mes hi haurà alguns ruixats i tempestes i un clar descens de la temperatura.

Setembre: Tindriem uns primers dies insegurs amb algun ruixat, amb progressiva estabilització; passat mig mes, nous ruixats i tempestes i davallada de la temperatura.

Octubre: Temps més o menys insegur amb algunes precipitacions a intervals, amb clara estabilització a partir de mitjan mes.

Novembre: Gairebé estable; en acabar el mes, canvi destacable amb precipitacions, baixada de les temperatures i probabilitat de neu a cotes mitjanes.

Desembre: Ràpida estabilització, clàssic mes de desembre dels últims anys: estable, amb sol, boires i alguna gebrada.

Gener: Estable fins a mitjans de mes, alguna probable precipitació al final.

Febrer: Mes en general insegur, amb precipitacions.

Març: Continuaria inestable, amb precipitacions destacables a intervals.

Abril: Mes estable, algun ruixat a finals de mes.

Maig: Podríem tenir alguna precipitació al principi i després s'estabilitzaria; acabariem el mes amb intervals de ruixats més destacables.

Juny: Els primers quinze o vint dies tindriem una certa inestabilitat i algun ruixat o tempesta, per a acabar estabilitzant-se i amb més calor.

Juliol: La inestabilitat seria més destacable, amb alguns ruixats i tempestes; s'estabilitzaria abans d'acabar el mes.

Si he interpretat bé les diferents manifestacions meteorològiques d'aquests primers tretze dies d'agost, les previsions hauran estat encertades.

BREUS

Marc Pedrals, campió per quarta vegada

El cap de setmana de l'11 i 12 de juliol, al S.E.S. Tarragona va tenir lloc el Campionat de Catalunya d'Imatge Subaquàtica organitzat per la Federació Catalana d'Activitats Subaquàtiques (FEDACS). Una setmana més tard els participants van haver de presentar els seus vídeos i el dissabte 25 del mateix mes, a través de Zoom, a causa del Covid-19, es va fer la cerimònia de proclamació de campions. Marc Pedrals va tornar a quedar campió, i

ja és la quarta vegada consecutiva (segona que ho fa acompanyat de Paqui Serra, que li feia d'assistent i model).

Concert a Calders

Malgrat les limitacions degudes a la pandèmia, el dissabte dia 1 d'agost a dos quarts de nou del vespre es va fer un concert a l'església parroquial de Sant Vicenç de Calders, a càrrec del grup Barroccant, de l'escola de música Esclat (Manresa). Es prengueren totes les mesures sanitàries i, tot comptat i debatut, resultà un èxit.

PUBLICACIONS

Discs

Stagnum.19 Cor Madrigal

Barcelona: Audiovisuals de Sarrià, 2020. 1 CD.

Primer disc enregistrat pel segell *Stagnum*, que té el propòsit d'enregistrar cada any un dels concerts del festival de música de l'Estany. El primer correspon al concert que hi oferí el Cor Madrigal el 31 d'agost del 2019, amb el qual la seva directora, l'estanyenca Mireia Barrera, s'acomiadà de la direcció del cor després de vint-i-sis anys.

Revistes

—**La Calderina**, núm. 24 (agost 2020), amb 32 pàgines a tot color sobre l'actualitat de Calders.

—**Butlletí de l'Associació Bíblica de Catalunya**, núm. 134 (gener 2020), amb sengles notes, signades per Joan Ferrer, sobre els poemaris *Déu a prop* i *Història natural* de Carles Riera.

—**L'Enllaç del Anoiencs**, dels dies

16/23-7-2020, també amb sengles ressenyes, signades per Leonard del Rio, dels esmentats poemaris.

—**Culturàlia** (butlletí digital editat a Andorra), del 3-8-2020, amb l'article «Josep Ruaix, l'àngel de la llengua», signat per David Paloma, amb motiu del vuitantè aniversari de l'eclesiàstic i gramàtic moianès.

Diaris

Regió7

15-7-2020

«Un projecte amb drons fets a Moià s'aplicarà a la restauració d'explotacions a cel obert». «Motocròs: El calderí Oriol Casas se situa tercer en la classificació general de la competició estatal Elit MX2».

16-7-2020

«Esquerra renova la seva executiva al Moianès, presidida per Dionís Guiteras».

19-7-2020

«Ferits tres mossos d'esquadra, dos en estat greu, en intentar reduir un veí de Moià. Un dels agents va disparar a l'agressor, que havia d'ingressar en un psiquiàtric, després d'atacar-los amb una arma blanca».

20-7-2020

«El jutge espera informes mèdics de l'agressor de Moià per a interrogar-lo. Els tres agents ferits, un amb dos dits amputats, evolucionen favorablement».

23-7-2020

«El 76% del Moianès tindrà accés a la fibra òptica aquest estiu. Actualment es treballa en l'extensió de la línia entre Castellterçol i Moià».

25-7-2020

«Presó per al detingut per agredir quatre mossos amb una catana a Moià. El magistrat demana que l'acusat ingressi en el mòdul psiquiàtric d'un centre penitenciari».

28-7-2020

«Turisme patrimonial per la marca Oliba. El bisbat de Vic promou entrades conjuntes que

inclouen la Seu de Manresa i Santa Maria de l'Estany». «El moianès Marc Pedrals manté l'hegemonia en el campionat català de vídeos subaquàtics».

12-8-2020

«La brigada de Moià desinfecta carrers per evitar el risc de contagi».

13-8-2020

«Castellterçol organitza una visita guiada pel castell del municipi i el seu entorn. La ruta començarà a les sis de la tarda al parc del Bosquet de Can Sedó i pretén difondre la història del monument».

14-8-2020

«El Bosquet de Can Sedó de Castellterçol acull una mostra de cuina dins els actes de La Festa». «Presentació de la novel·la "Retorn al paradís" de Sílvia Vilacoba a Moià».

17-8-2020

«Recullen més de mig miler de firmes per a reclamar millores a la C-59 al Moianès. La plataforma Stop Accidents manté oberta la campanya i subratlla l'elevada accidentalitat amb fauna i l'alta mobilitat que té la comarca».

18-8-2020

«Moià alça un monòlit en memòria dels veïns que han mort durant la pandèmia. L'acte es va fer coincidir amb el dia d'homenatge a la ve-

llesa, i va congregar ahir al migdia unes 150 persones al parc municipal».

19-8-2020

«Castellterçol dona a conèixer amb un desplegable el gran mural que té dedicat a Prat de la Riba».

20-8-2020

«Monòlits per al dol», article de David Bricollé en què es fa referència al monòlit inaugurat recentment a Moià.

21-8-2020

«ERC exigeix des de Moià que l'Estat retiri el decret sobre els romanents. El vicepresident del Govern, Pere Aragonès, demana als ajuntaments que "es plantin" i no entreguin els superàvits».

ara

14-7-2020

«Descobrir la Catalunya preindustrial. El projecte de l'Ecomuseu del Moianès té com a objectiu revaloritzar el passat de la zona».

1-8-2020

L'historiador Xavier Juncosa comença la sèrie diària en trenta capítols «Contraespies francesos», dedicada al contraespionatge francès a Barcelona durant la Segona Guerra Mundial.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Erik Gómez Moreno, fill de Manuel i d'Elena, dia 30 de juliol.

Leire López Gabarri, filla de Malcolm i de Natalia, dia 2 d'agost.

Àlex Canal Lindo, fill de Francesc i d'Alba, dia 8 d'agost.

Isaac Becerra Muniz, fill d'Arnau i d'Ivana Leticia, dia 9 d'agost.

Valèria Pahissa Grima, filla de Santiago i de Sílvia, dia 20 d'agost.

Defuncions

Rafel Llorens Llonch, de vuitanta-cinc anys, dia 1 d'agost, a Roda de Ter.

Antonio Mejías Rubio, de vuitanta-tres anys, dia 6 d'agost.

NECROLÒGIQUES

O Benuno!

Josep Ubasart

L'any 1962 arribava destinat a Moià un jove escolapi sabadellenc (nascut el 3-6-1935). Era un mestre novell que en el curs 1963-64, juntament amb els pares Ernest Bellès i Josep Padrós, començaren a impartir el batxillerat. Era una època de nova vitalitat. L'Església, amb el papa Joan XXIII havent convocat el Concili Vaticà II, intentava posar-se al dia.

El pare Llorens, a més de la seva tasca a l'Escola Pia, l'organització de les caramelles i l'exercici de consiliari dels escoltes, es va anar integrant plenament a la vida moianesa. Era ciclista i excursionista, amable, conversador accessible i, de manera natural, anava obrint un camí de servei a bona part de la joventut moianesa. El cant, *O Benuno!*, que ell iniciava, ajudava a conjuntar el grup.

«Per què no anem amb bicicleta fins al Marçet de Granera?» Allà vam conèixer jovent de Castellterçol. Posteriorment descobrírem llocs com la Sala de Sant Llogari, els cingles de Gallifa, el Farell, Sant Sebastià de Montmajor, el Montcau i la Mola, Montserrat, el Montseny, el Puigsacalm, el Taga, el Pedraforca,

Núria i el Puigmal; també el Cadí des de Martinet. Fou com un preludi del GEMI. Conèixer la terra per a estimar tota la seva gent.

Ens reuníem molts dissabtes al vespre a la sala de visites de l'Escola Pia. Preparàvem excursions i també sorgien converses sobre temes d'ètica, política, religió i moral. I en Rafel també hi deia la seva.

El primer grup de nois es va anar aixamplant, amb més xicots i també amb noies. De bon record, les disfresses de Carnestoltes. Intentàrem editar una revista; *Tothom* era la capçalera. Se'n devien fer dos números amb ciclostil, però no la vam saber tirar endavant.

Del bon ambient entre el jovent d'aquells anys en sorgiren bones amistats i se'n formaren famílies. Posteriorment cadascú va anar seguint el seu camí: teatre, futbol, sardanes, ciclisme, treball, estudis... En Rafel se secularitzaria. Un bon grup de joves li rendírem un sentit comiat el dia que va deixar Moià. Els seus germans Mateu i Montserrat ens donaven notícies d'en Rafel. Continuava fent de mestre a la comarca d'Osona. També escrivia narrativa i altres obres.

A Moià va deixar bona empremta. Gràcies, pare Llorens.

Carnestoltes de 1971; el pare Llorens, a l'esquerra: no solia estar al mig, però acompanyava

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

JULIOL 2020

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	27,1	16,1	21,6	7	2	1	SW	32,0	
De l'11 al 20	25,9	15,9	20,9	7	0	3	W	9,4	
Del 21 al 31	30,5	18,1	22,2	10	1	0	SW	Imp.	41,4

AGOST 2020

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	29,9	18,5	24,7	8	0	2	SW	8,8	
De l'11 al 20	28,5	18,1	23,3	8	0	2	W	1,0	
Del 21 al 31	26,5	16,1	21,3	6	0	5	SW	51,6	61,4

COMPARATIVA JULIOL-AGOST 1920 - 2020

	Juliol 1920	Juliol 2020	Agost 1920	Agost 2020
Mitjana de les màximes	25,6	27,9	-	28,2
Mitjana de les mínimes	14,7	16,8	-	17,5
Temperatura mitjana	20,2	21,6	19,3	22,0
Màxima absoluta	30,0	34,4	31,0	32,8
Mínima absoluta	9,0	13,6	10,0	9,0
Pluja mensual	75,3	41,4	121,3	61,4
Pluja màxima en un dia	59,7	25,4	38,5	27
Dies de pluja	7	6	8	6

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, *MeteoMoià.cat*. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoià, i al Facebook: Meteo.Moià.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **8 d'octubre**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Per a dents
més blanques

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.

CAL TRUQUES, producte de qualitat · Gairebé 100 anys al vostre servei

Fruites i verdures de proximitat, vins, llegums, conserves, laminadures i molt més. COM SEMPRE, SERVEI A DOMICILI.

Horaris: de dimarts a dissabte de 9 a 14 i de 17 a 20 diumenge de 9 a 14 dilluns tancat.

C. Comerç, 4 - 08180 Moia 93 820 83 38 o 636 22 38 67 pratclara25@hotmail.com

